

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Indhold

Formål, baggrund og proces
Metode bag kortlægningen
Kortlægning af Esbjergs identitet
Esbjergs 6 styrker
Dilemmaer og udfordringer

Stagis A/S
Islands Brygge 11
2300 København S.
www.stagis.com
email@stagis.dk

Kortlægningen af Esbjergs styrker og potentialer er gennemført af Stagis A/S i perioden juni til august 2021. Analysen er gennemført af Nikolaj Stagis, CEO, Christa Brønd, Senior Ethnologist og Maja Kirk, Associate Communications Advisor. Kortlægningen er leveret 18. august 2021.

Formål, metode og deltagere

Formål, baggrund og proces

Fælles mål om øget bosætning

Esbjerg har behov for at øge tilflytningen og fastholdelsen af borgere for at sikre en fortsat udvikling af byens liv, trivsel, virksomheder og institutioner. Derfor har Esbjerg Kommune, Business Esbjerg, Esbjerg Havn og Education Esbjerg besluttet sammen at fokusere byens profil for at sætte en tydelig retning for byens udvikling. Virksomheder, institutioner og uddannelser udtrykker enighed i behovet og ambitionen. Målet er at få flere til at blive boende i Esbjerg, tiltrække flere nye tilflyttere og samlet set gavne byens liv og udvikling til glæde for alle.

Rekruttering til virksomheder, institutioner og uddannelser

Baggrunden for satsningen er, at Esbjerg by siden 1980'erne ikke har haft en reel udvikling i antal borgere, hvilket adskiller sig fra de øvrige større byer i Danmark. Virksomheder og institutioner har svært ved at rekruttere de nødvendige medarbejdere og der har de senere år ikke været vækst i antallet af studerende.

Kortlægning første trin i udviklingsproces

Kortlægningen af Esbjergs styrker og potentialer er første trin i en udviklingsproces, som henover efteråret 2021 inddrager en bred vifte af interessenter og mennesker for at finde, definere og udvikle den identitet og det brand, som Esbjerg ønsker at stå sammen om fremover.

Masterplan udvikles i fællesskab henover efteråret

Stagis bidrager med rådgivning og gennemførelse af processen og formulerer i samråd med de deltagende parter en masterplan der beskriver de indsatser, som skal bidrage til en fælles udvikling, et højere kendskab og et mere attraktivt image i omverdenen.

Metode bag kortlægningen

Metodisk fokus

Der lagt vægt på antropologisk metode til at afsøge Esbjergs styrker, potentialer og udfordringer. Derfor er der anvendt dybdegående interviews, deltagelse og observation, som har givet et indblik i interviewpersonernes erfaringer og livsverden. Derudover er der anvendt Deskresearch.

Deskresearch

Der er gennemgået en række dokumenter og præsentationer om strategier, udviklingsplaner og projekter i Esbjerg, for at sikre at kortlægningen tager afsæt i eksisterende viden og arbejde, der allerede er gennemført.

Dybdegående antropologiske interviews

Der er udført 34 dybdegående interviews med en række aktører, som repræsenterer forskellige områder af Esbjerg. Eksempelvis erhvervsliv, uddannelse, turisme, fritidsliv, familieliv mm.

Ofte har interviewpersonerne kunnet repræsentere et professionelt og fagligt syn på Esbjerg, såvel som et personligt. Det har været betydningsfuldt for at kortlægge Esbjergs potentialer som helhed. Interviewene er udført enten som walk and talk interviews i Esbjerg bymidte og på Havnen, personlige eller digitale interviews. I rapporteringen er alle citater anonymiseret.

Der er gennemført en byvandring med seks unge esbjergensere, hvor fokus var at se byen gennem deres øjne. Derfor var det også de unge, der viste byen frem gennem fysiske nedslagspunkter og mødesteder, som de valgte.

Deltagende observation

Der er udført deltagende observation af byliv i Esbjerg midtby henover flere besøg i juni, herunder også gennemført uformelle interviews med folk i byen, som ikke er anført på listen over deltagere i kortlægningen.

FORMÅL, METODE OG DELTAGERE

Deltagere i kortlægningen

Erhvervsliv

Susanne Nordenbæk, Direktør, Business Esbjerg
Henrik Uhd Christensen, Direktør, VIKING
Lone Saabye, Direktør, Sikkerhedsstyrelsen
Brian Elsted Hansen, direktør, Det Faglige Hus
Mads Kirkegaard, direktør, Polytech
Annette Nielsen, Founder, Kids World
Steen Brødbæk, CEO, Semco

Esbjerg havn

Dennis Jul Pedersen, Havnedirektør, Esbjerg Havn
David Dupont-Mouritzen, Projektchef for CIF, Power-to-X

Klima, miljø & bæredygtighed

Christina Føns, Miljøchef, Din Forsyning
Christian Udby Olesen, direktør, Din forsyning

Byudvikling

Brigitta Christensen, city- og marketingchef, Esbjerg City
Erik Jespersen, direktør, Teknik og miljø, Esbjerg Kommune
Morten Harder, stadsarkitekt, Esbjerg Kommune

Uddannelse

Sune Ahrenkiel, rektor Esbjerg Gymnasium
Henrik Larsen, rektor Erhvervsakademiet
Torben Pedersen, direktør AMU centret
Torben Munk Damgård, campus leder, SDU Esbjerg
Anders Kristensen, campuschef, Aalborg Universitet Esbjerg
Erling Petersson, leder, Education Esbjerg

Unge i Esbjerg by

Tobias Olsen, bestyrelsesformand, KUUF
Annesofie Dal Eriksen, næstformand, KUUF

Byvandring med 6 unge:

- Cilie Nørgaard 18 år, gymnasieelev
- Annika Hallman, 17 år, gymnasieelev
- Matias Holm 23 år, maskinmester
- Christian Nørgaard 16 år, smed
- Sohail 16 år, gymnasieelev
- Nickolai Bauer 16 år, gymnasieelev

FORMÅL, METODE OG DELTAGERE

Deltagere i kortlægningen

Turisme

Hans Peter Folmann, destinationschef, Visit Esbjerg

Kultur og kunst

Flemming Just, direktør, Sydvestjyske Museer

Ulla Visbech, områdechef, Kultur og Skole, Esbjerg Kommune

Jørn Henriksen, direktør, Børn og Kultur, Esbjerg Kommune

Torben Seldrup, direktør, Musikhuset Esbjerg

Robert Hansen, daglig leder, GAME Streetmekka Esbjerg

Stine Paterek, projektkoordinator, GAME Streetmekka Esbjerg

Merete Jankowski, direktør, Fiskeri- og Søfartsmuseet

Idræt, fritid & foreningsliv

Helle Rohde Pedersen, formand, Esbjerg Idrætsråd

Arne Nikolajsen, direktør, Sundhed og Omsorg, Esbjerg Kommune

Historie

Jørgen Dieckmann, arkivchef, Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Politik

Jesper Frost Rasmussen, borgmester, Esbjerg Kommune

Familier bosat i Esbjerg

Pia Enemark, Tilflytterservice, Esbjerg Kommune

Maria Anglada, Tilflytterservice, Esbjerg Kommune

Camilla Jørgensen, HR manager, Head Energy, tilbageflytter

Martin Heinze, Founder og CEO, RackBuddy, tilbageflytter

Arbejdsmarked

Lise Willer, direktør, Borger & Arbejdsmarked, Esbjerg Kommune

Kortlægning af Esbjergs styrker og potentialer

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Esbjergs oprindelse og historie

Det startede med tre huse i 1867

Idag er Esbjerg Vestkystens hovedstad, men tilbage i 1867 bestod Esbjerg af tre huse og 23 indbyggere. Esbjerg levede en stille tilværelse indtil Rigsdagen besluttede, at der skulle anlægges en havn i Esbjerg i 1868. I 1878 åbnede Esbjerg Havn med 250 meter kaj. Da eksporten af levende kreaturer blev mødt med udenlandsk told, kunne Esbjerg Havn bruges til eksport af smør og bacon, som blev dansk landbrugs nye eksportvarer.

Det skete samtidig med en omfattende industrialisering i Danmark, og Esbjerg blev dernæst byen, hvor chancerne var bedre. Viste de sig ikke at være det, var afstanden til Englandsbådene og dermed det store udland kort, hvilket fra starten gav Esbjerg et internationalt udsyn, som stadig italesættes i 2021.

600 kuttere

Samtidig med at byen voksede, kæmpede esbjergenserne for at få deres by udbygget med skoler, kirke, ting- og arresthus osv. Fra 1890'erne og de næste mange år voksede fiskeriet markant, og omkring 1970 var der over 600 fiskerfartøjer i Esbjerg.

Fiskeriet oplevede siden en strukturel forandring, hvor mange små fiskere blev erstattet af store aktører. Fra omkring år 2000 betød den forandring, at mange af de små fiskevirksomheder flyttede væk fra byen.

I slutningen af 1960'erne gav eftersøgningen af olie i Nordsøen resultat, og med energikrisen i 1973 blev udvindingen rentabel. Det hvirvlede Esbjerg ind i et offshoreeventyr, som gjorde den til Danmarks første og eneste center for olieaktiviteter. De senere år er olien suppleret med vindenergi og Esbjerg anses af mange som Danmarks energimetropol.

250 meter kaj blev til 12 kilometer kaj

Idag er det stadig Esbjerg Havn som fremhæves, når talen falder på Esbjergs historie og oprindelse. Havnen har undergået mange forandringer og formået at tilpasse sig ny efterspørgsel og behov og kan idag indfri mange behov med sine 12 kilometer kaj.

En ny proaktiv historie skal skrives

Noget af det som interviewpersonerne ofte fremhæver, er Esbjergs og esbjergensernes evne til at tilpasse sig nye livsvilkår og gribe chancerne, når de opstår. I fremtiden er der behov for ikke bare at gribe, men også skabe nye muligheder for, at Esbjerg selv kan være med til at præge den nye historie, der skal skrives om Esbjerg i fremtiden.

Som en interviewperson formulerer det: "Jeg savner lidt i Esbjerg, at man er mere proaktiv. Hvis man fx siger, vi vil gerne have flere af den type gæster og så skabe den type oplevelser og udbud, der matcher det behov."

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Geografi en særlig betingelse

Danmarks vestligste by

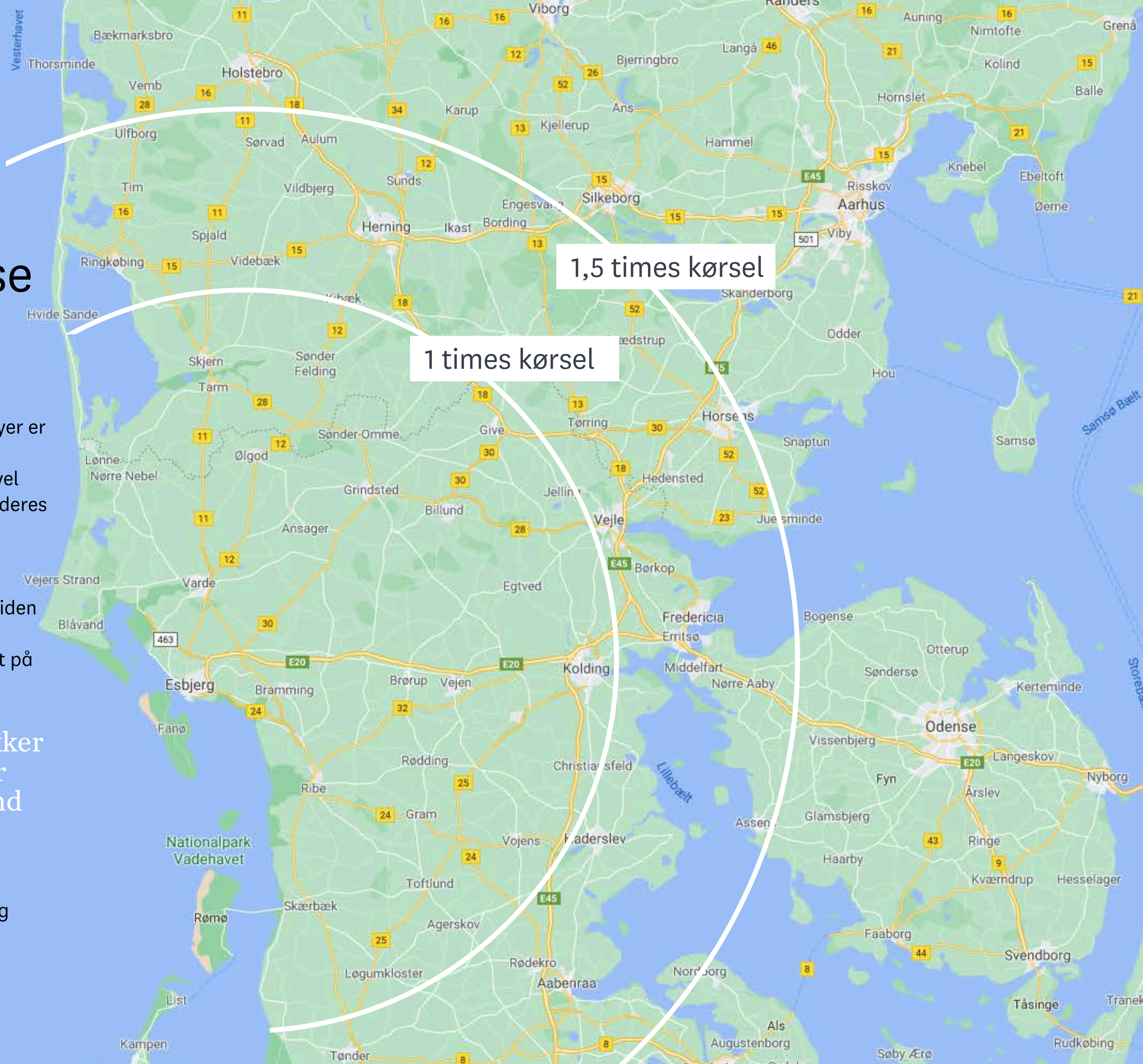
Blandt de større byer, er Esbjerg den vestligste. De nærmeste større byer er Billund, Kolding, Vejle og Haderslev. Med mere end en times transport udgør distancen til byerne en barriere for både ind- og udpendling såvel som tilflytning, da de fleste danskere foretrækker at bo i nærheden af deres arbejde, familier og have mange muligheder for uddannelse, job og karriere.

Fra Århus varer køreturen i bil 1,5 til 2 timer og fra København er rejsetiden ca. 3 timer. Fra lufthavnen er der ingen rutetrafik fra København og Aalborg, selvom Esbjerg har en velfungerende lufthavn beliggende tæt på byen.

”Oplandet og arbejdet går mod øst. Når vi tiltrækker folk kan vi kun se i én retning, for mod vest er der bare hav. Det betyder vi har mindre potentiale end andre byer.”

Erhvervsaktør, Esbjerg

Esbjerg er særligt udfordret både i forhold til at tiltrække ressourcer og gøre sig attraktiv i konkurrence med de øvrige danske byer, som er geografisk bedre forbundet.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Geografi og befolkning

Området omkring Esbjerg

Mod vest er Esbjerg afgrænset af byens industrihavn og Vesterhavet, mod nord og øst er der mindre byer, som bliver italesat som forstæder til Esbjerg, fx Hjerting, Gjesing, Fovrfelt og Tjæreborg.

Ribe den kulturelle modpol

Mens de større byer Varde og Bramming fylder meget lidt i esbjergensernes fortællinger om området, så har Ribe en rolle som den kulturelle, intellektuelle og historiske by, der kulturhistorisk og identitetsmæssigt står som kontrast til "unge Esbjerg", der er drevet frem af den industrielle udvikling.

Stabil størrelse og aldrende befolkning

Esbjerg har 71.000 borgere og befolkningstallet har været stabilt siden 1980'erne. Med en generelt stigende levealder medfører det stabile befolkningstal over tid, at befolkningen gennemsnitligt bliver ældre og at byen udvikler sig mindre end andre store byer i Danmark.

Internationale til- og fraflyttere

Gennem de seneste årtier har tilgangen af internationale medarbejdere til olie og off-shore industrierne givet en øget andel af internationale tilflyttere, som dog i mange tilfælde kun bliver i Esbjerg midlertidigt. International House bidrager til at modtage og fastholde tilflytterne gennem sociale netværk og aktiviteter.

Studerende i Esbjerg

Drømmen og satsningen på at tiltrække danske og internationale studerende til byens videregående uddannelser har de senere år ikke medført store ændringer i befolkningen. Antallet af studerende er i store træk uændret over de senere år.

Tiltrækning og fastholdelse af unge er udfordret af en række strukturelle, geografiske, kulturelle og politiske barrierer, som mange i kortlægningen er enige om, kræver store satsninger og forandringer for at overkomme, fordi unge generelt har udlængsel og Esbjerg er i konkurrence med de øvrige store byer i Danmark og udlandet.

Esbjerg opfattes som langt væk

Uanset de faktiske afstande og transporttid fra de øvrige store byer i Danmark, så opfatter danskerne generelt Esbjerg som "langt væk". Her spiller ikke kune geografien ind, men også manglende kendskab og det mentale billede af Esbjerg. Fordi Esbjergs profil er uklar, er danskernes kendskab og præference for byen lav.

Opfattelsen af Esbjerg som "langt væk" påvirkes af kendskab, relevans og attraktivitet. Den gamle fortælling om havn og fiskeri såvel som den nyere erhvervshistorie om olie og off-shore, er fremmede arenaer for de fleste danskere og gør ikke byen mere nærværende.

Hvis Esbjerg får skabt en mere tydelig profil og position i danskernes bevidsthed og samtidig er let tilgængelig både i mobilitet og i adgang til jobs, boliger samt sociale og kulturelle tilbud, så opfattes distancen ikke nær så stor. Esbjerg skal dog gøre sig særligt bemærket og særligt attraktiv for at opveje en distance, der ellers kan opfattes uoverkommelig.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Byen, bymidten, byliv og forbindelser

Historicistisk byggestil præger bymidten

Bymidten omkring Kongensgade og kvarteret ned mod havnen består af mange historicistiske huse, hvis arkitektoniske inspiration stammer fra hele Europa. De parallelle gader og rette vinkler i byplanlægningen er også karakteristiske og giver byen et nyt og lidt industrielt udtryk. Karakteristisk for området omkring Kongensgade er også, at mange bygninger blev udstyret med tårne placeret mod karré-hjørnerne, hvilket understreger strukturen. Kendte arkitekter fra perioden er især C.H. Clausen, som især er kendt for Esbjerg Vandtårn, og J. Lund Kristensen.

Byens torv er et samlingspunkt for alle

Uanset alder er byens torv et yndet samlingspunkt og mødested. Det er her man mødes og drikker en kop kaffe eller øl og det er ofte ved Rytteren at man mødes og går videre ud i byen. Flere ser torvet som en forbindelsesled ud til andre dele af byen. Der er en god stemning og masser af liv og flere af interviewpersonerne fortæller, at de er glade for torvet og også viser torvet frem til besøgende. Torvet og bymidten er velholdt og det er tydeligt at se, at parker og pladser bliver holdt og at der

er fokus på at skabe små grønne enklaver, hvor der opfordres til at forbipasserende gør ophold og indtage byen. Det gør sig blandt andet gældende i I.C. Møllerparken, hvor det er muligt at gøre ophold på en stol tæt op af et gravsted, idet parken tidligere fungerede som kirkegård. Parken bruges nu flittigt af alt fra skoleelever, der spiller rundbold til børnefamilien, der spiser frokost.

Byudvikling præget af forskellige interesser

Byudviklingen i Esbjerg har ofte været præget af forskellige interesser og dagsordener, i forhold til hvordan der skal bygges:

“Nogle kan ikke lide der bygges for højt andre kan ikke lide der bygges i tæt. Der er en reel byggekamp. Der er mange der godt kan lide de gamle huse, det er datidens stil.”

Kommunal medarbejder, Esbjerg

Ønsket om at bevare de gamle huse er naturligt, men hvis man ønsker at tiltrække unge generationer, er der også behov for en fortætning af byen, nye og mere moderne boligformer - og måske også boligfællesskaber.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Bylivet udfordres af centerlivet

Butikker og byliv udfordres af at mange vælger at handle i Broen, hvor alt hvad man har brug for af daglighandel er samlet på et sted. Det har skabt udfordringer for butikkerne i gågaden i Esbjerg, hvor flere butiksvinduer står tomme.

De unge savner et byliv og bymiljø for dem

De unge, som vi interviewede, savner et byliv i øjenhøjde, hvor stederne er udviklet til og tiltænkt unge. De bruger værtshusene, men det er mere af nød og fordi, de ikke oplever, at der er så mange andre muligheder.

Ganske mange unge har udfordringer med at finde passende boliger i Esbjerg, de er spredt på forskellige lokationer og ledere på uddannelsesinstitutionerne fortæller, at en del studerende pendler fra de nærliggende byer fordi de ikke kan finde passende eller attraktive boliger i Esbjerg by.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER

En ny by uden charme

”Esbjerg er en ny by, der ikke har noget charme, som de gamle bydele. Det er lidt sørgeligt fordi det hele er så nyt, men alt bliver moderniseret, de kan ikke rigtig bestemme sig om det skal være nyt eller gammelt”

Ung i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Erhverv og jobs

Esbjerg er en attraktiv erhvervsby

“Man finder erhverv i alle størrelser, her er mange spændende agendaer, og mange spændende arbejdspladser. Vi har en styrke i, at der er mange spændende arbejdspladser, og der er en nærhed mellem uddannelse og erhverv. Det betyder – at vi tilbyder gode kvalificerede studierelevante jobs, mens de er studerende, vi kan tilbyde nyuddannede et godt job”.

Erhvervsaktør i Esbjerg

Kortlægningen viser, at Esbjerg er en attraktiv erhvervsby. Om man er studerende eller færdiguddannet, er det muligt at gøre karriere og virksomhederne er kendte for, at samarbejde med uddannelserne:

“En af forcerne i Esbjerg er, samspillet mellem studier og erhverv, fede praktik muligheder, gode muligheder for studiejobs. Nyt miljø og studieboliger, for unge der starter. Det er en måde at tiltrække på, men hvordan fastholder vi dem så? Det er samspillet – de skal ind i en større virksomhed og få noget ansvar. Det ser jeg virkelig som en af de største potentialer”.

Ung tilflytter i Esbjerg

Karrierestigen er kort

Flere af de interviewede nævner, at karrierestigen i Esbjerg er kort. Er man dygtig og arbejdsom er det muligt at gøre karriere langt hurtigere og mere effektivt end fx i København eller Aarhus. Enkelte nævner også, at de har haft flere attraktive jobmuligheder at vælge imellem i forbindelse med deres ansættelse i Esbjerg.

“Min egen erfaring er, at jeg var ikke blevet direktør efter 5 år, hvis jeg havde søgt i København, ikke fordi jeg havde det perspektiv, men lavpraktisk, så er der færre om udbuddet herovre, og så du har bedre muligheder for at få foden indenfor”.

Erhvervsaktør i Esbjerg

Erhverv skal være med til at brande Esbjerg

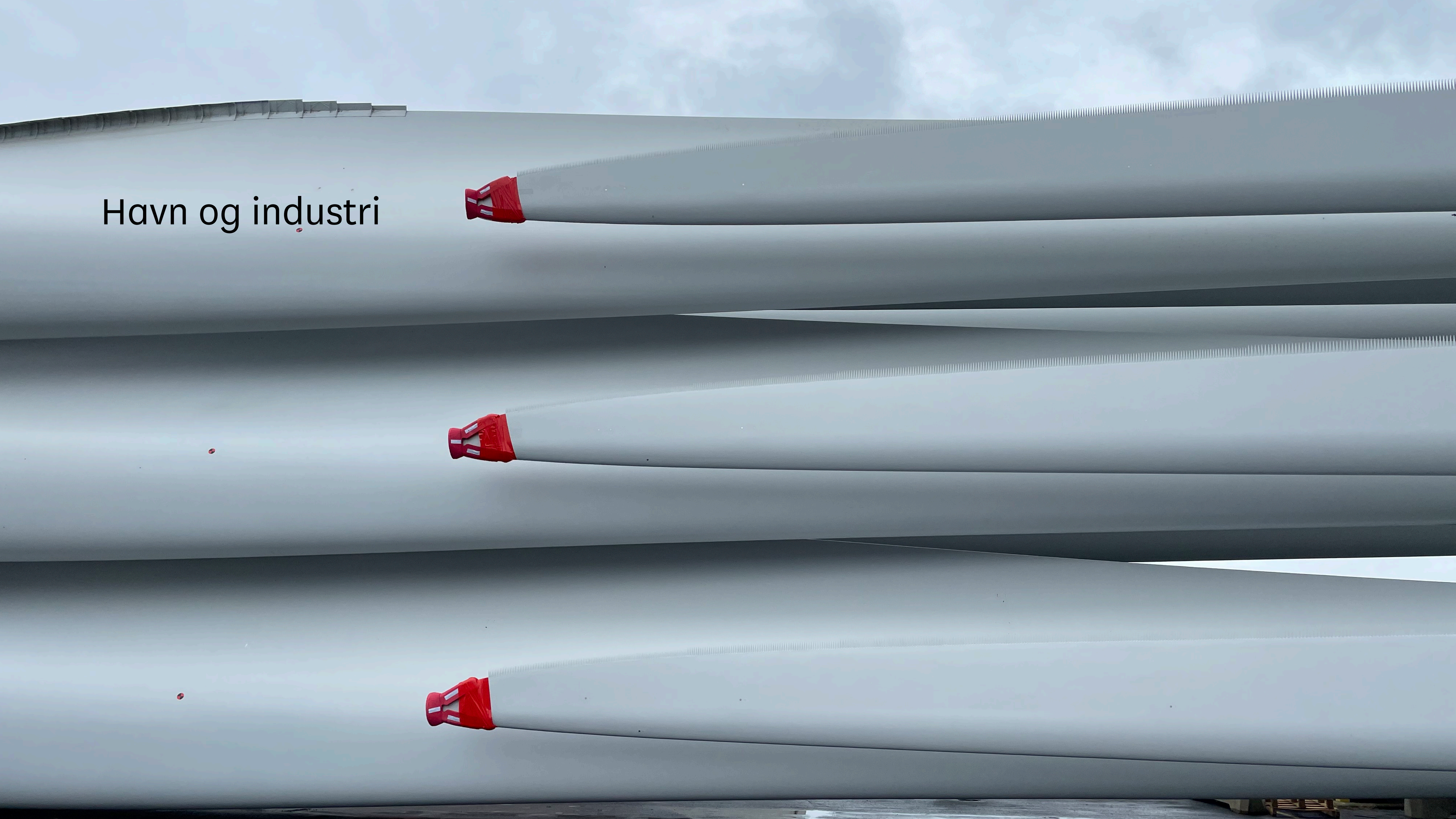
“Men det er da en fordel for kommunen, at de trækker nogle erhvervsspillere med ind. Erhvervet skal bakke op, virksomhederne skal bakke op og være med til at skabe fortællingerne: Hvad sker der egentlig her, hvordan har tilflytterne gjort, hvorfor er de flyttet hertil. Fordi alt andet lige, navne sælger ikke, det er ansigter og genkendelighed, der definerer det. Det er personligheder der sælger, Esbjerg skal gøres personlig”.

Ung tilflytter i Esbjerg

Hele pointen om, at erhvervsvirksomhederne gennem deres ansattes personlige fortællinger, kan være med til at brande Esbjerg, er interessant.

Det handler om at der skal løftes i flok, og også erhvervet har en interesse i at være med til at tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft i Esbjerg fremadrettet.

Havn og industri

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Havn og industri

Industriklynger omkring havnen

Blandt de største private virksomheder i og omkring Esbjerg, præger energi og maritime aktiviteter med relation til havnen billedet. Det er f.eks. SiemensGamesa, TotalEnergies (tidl. Mærsk Oil), Blue Water Shipping, TripleNine, Viking Life-Saving Equipment og Semco Maritime.

En anden betydelig erhvervs-klynge i Esbjerg er biotech- og pharmavirksomheder med bl.a. Babcock Wilcox, Triple Nine Energy, Leo Pharma og 2care4.

Esbjerg havn har altså både historisk og i dag en tyngde i det samlede billede af Esbjergs erhvervsprofil, men også fordi havnen er så synlig med sin afgrænsning af byen mod vest.

4,5 mio m2 havn

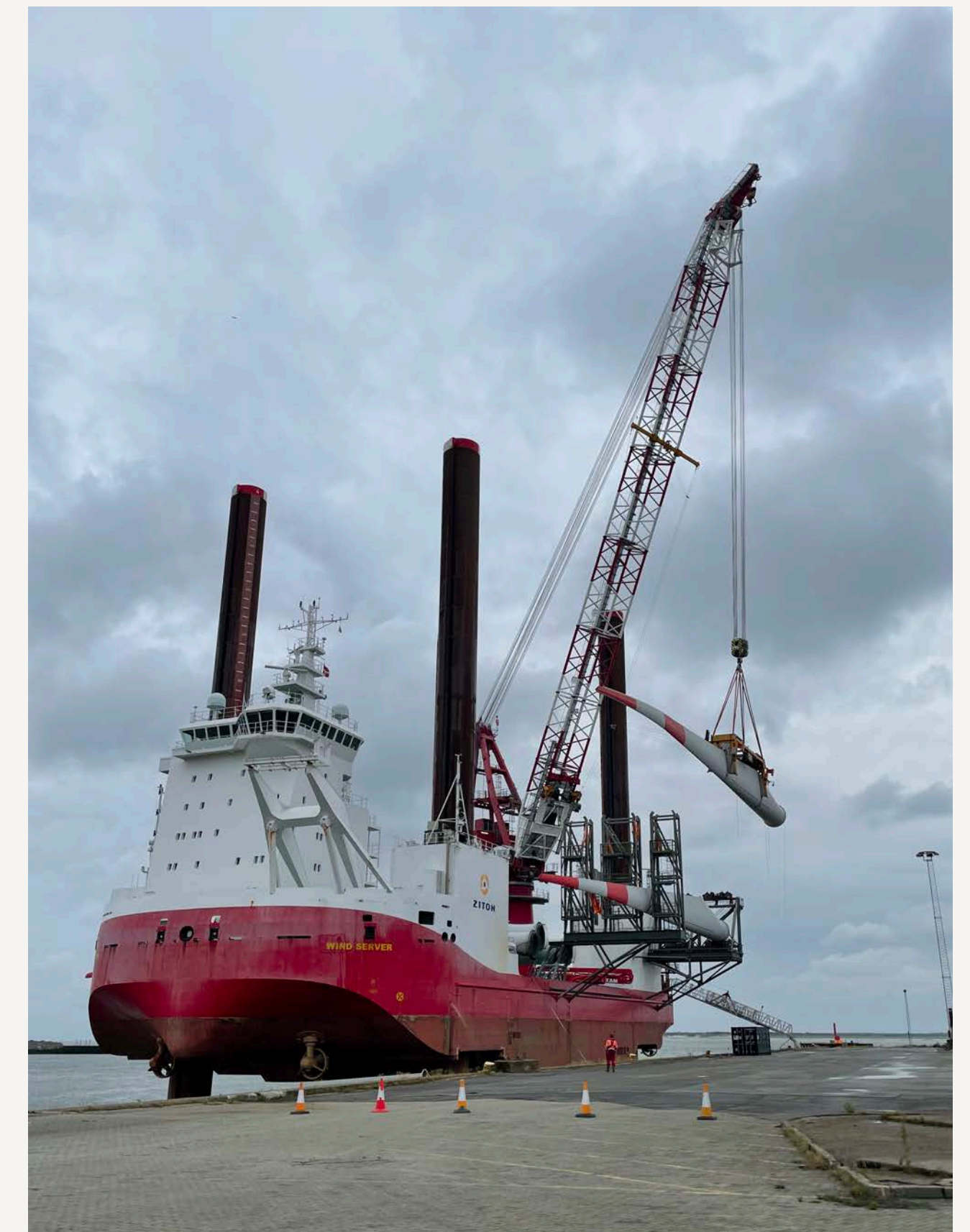
Esbjerg Havn er en kommunal selvstyrehavn ejet af Esbjerg Kommune. Havnen rummer 200 virksomheder med omtrent 7.500 arbejdspladser. Behandlingen af fisk udgør i dag en mindre del af havnens aktiviteter og de mange kuttere hører fortiden til, da fiskeri i nordsøen i

dag er domineret af store skibe fra bl.a. Holland. Modsat den historiske aktivitet med kuttere, kræver udskibning af off-shore store arealer, som Esbjerg havn tilbyder. Esbjerg Havns samlede areal er i dag på 4,5 millioner m², hvilket gør den til Danmarks arealmæssigt største havn. Esbjerg Havn planlægger at udvide sit areal betydeligt mod sydøst.

Havnevirksomheder og havnekultur

Off-shore aktiviteterne er primært drevet af Siemens-Gamesa, men aktiviteterne omkring både vindenergi, olie, fragt og behandling af fisk medfører en underskov af mindre virksomheder, som er nødvendige for at infrastrukturen og industrien omkring havnen fungerer.

Havnen er stadig en aktiv industrihavn med den havnekultur, hvor havnearbejdere hyres på dagsbasis og har stor indflydelse på de daglige sejlads. Her mødes den gamle arbejderkultur med ingeniørkunst, gammel og ny energi-teknologi og forretning.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Havn og industri

"Hvorfor laver kommunen ikke en ordentlig analyse af erhvervs-mulighederne? Få dog McKinsey til at analysere erhvervsmulighederne og gør en satsning! Man har en forpligtelse til at forny sig."

Erhvervsaktør, Esbjerg

En strategi for erhvervsudviklingen?

Flere rejser spørgsmålet om, hvorvidt Esbjerg alene er god til at gribe de muligheder der nu tilbyder sig (fiskeri, olie og off-shore) eller man evner at sætte retning og drive sin egen erhvervsudvikling aktivt.

Esbjerg Kommune har som ejer en betydelig indflydelse på havnens rolle, vækst og udnyttelse. Spørgsmålet er, om den "muskel" havnen udgør bliver udnyttet optimalt gennem ambitiøse strategier med sigte både på at skabe vækst i de relevante industrier, samarbejde med uddannelsesinstitutioner og sikre et bedre bymiljø med for både indbyggere i byen og gæster/turister.

"Havnen i Aalborg leverede en plan for vækst i samarbejde med universitetet. De var gode på ingeniører."

Erhvervsaktør, Esbjerg

Havnen som (re)kreativt område

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Havnen som (re)kreativt område (I)

23 mio kr. landgang viser potentialer

Efterhånden som de danske havne har ændret karakter, er havneområderne i store og små byer blevet attraktive rekreative områder for beboere og turister. I 2018 blev Landgangen ned til Dokken åbnet. Men til trods for den 23 mio kr. dyre adgang er udnyttelsen af den bynære del af Esbjerg Havn ikke nået videre. Dokken viser et stort potentiale i stil med havnemiljøer i andre byer, men mangler at blive planlagt og udført.

Dokken illustrerer lidt af det miljø, som mange efterspørger og som er succesfuldt blandt både unge og familier i andre byer som fx Halsnæs, Svendborg, Århus og København. Området mellem by og vand egner sig til udeliv især i sommerhalvåret med barer, cafeer, boldspil, legeplads, koncerter og meget andet. Eksemplet viser endda, at det ikke behøver koste en formue at lave et attraktivt miljø.

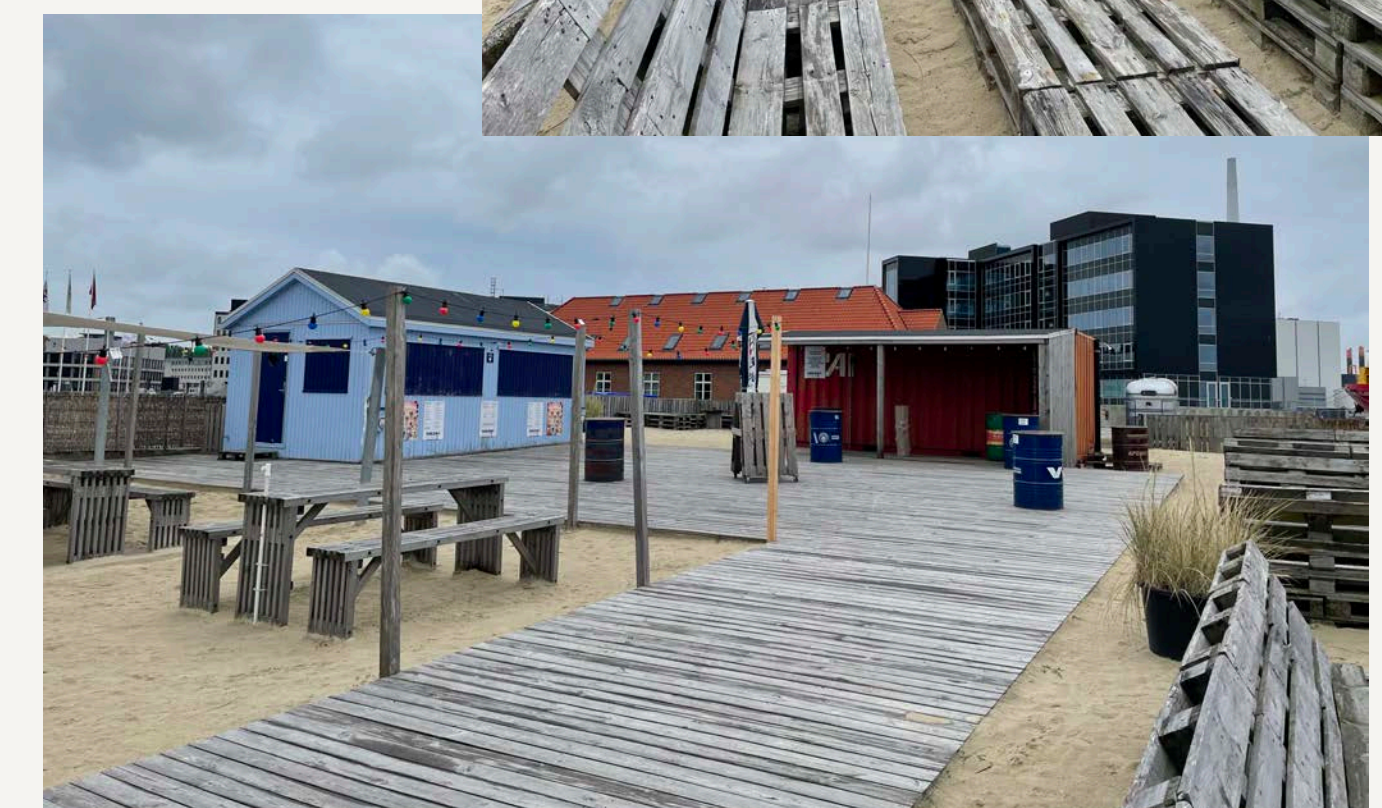
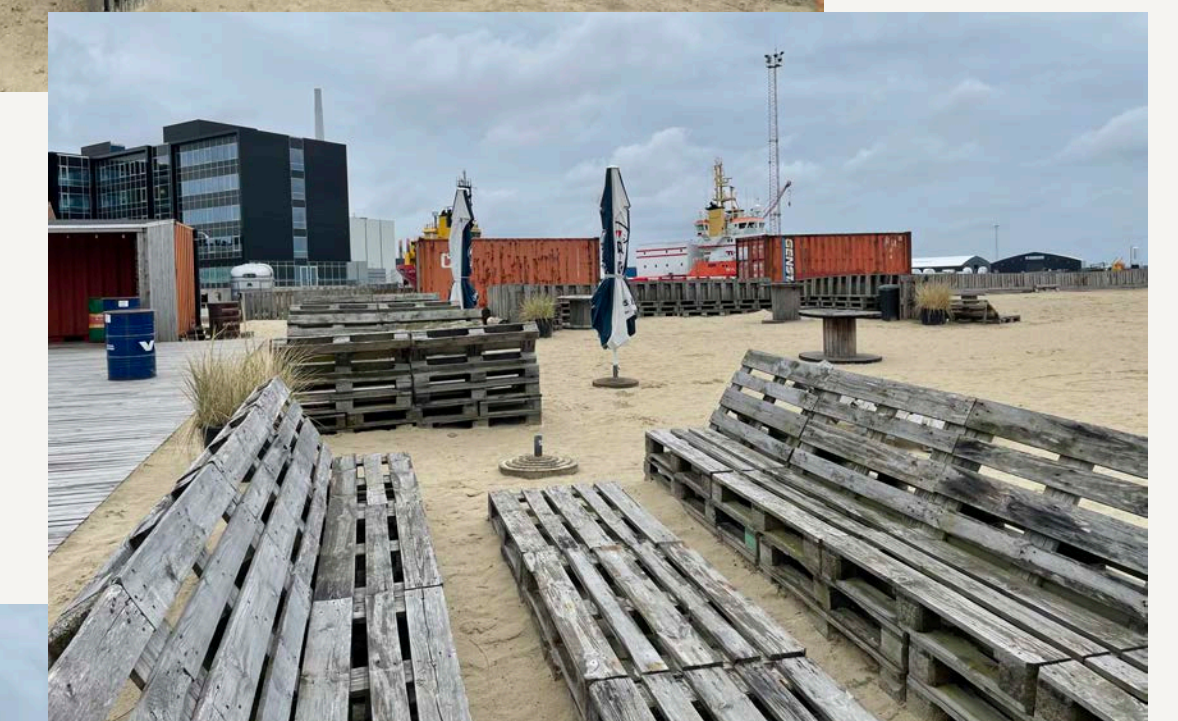
Der går lidt vestjysk i den

"Jeg ser meget mangler. Jeg synes godt man kan lære lidt af den måde Århus og Odense og Ålborg gør tingene på. Vi har fantastiske muligheder med strand og skov og havnemiljø, som ligger meget tæt på byen.

Man kunne simpelthen lave alt muligt nede på havnen. Fx med spisesteder ligesom Halvandet i København. De ting der er derovre mangler der i mindre målestok herovre.

Vand og strand og skov er de godt nok ikke særligt dygtige til at udnytte. Hvis man kunne gå ned til havnebassinet og spise sin is. Det er de ikke dygtige til. Der går lidt for meget vestjysk i den.

Hvorfor er der ikke et havnemiljø med en cafe – et sted hvor man kan være og hænge. Hvor man kan komme med ungerne?"
Tilbageflytter, familiefar og iværksætter

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Havnen som (re)kreativt område (II)

1 Historie skal fremhæves gennem
 - "Esbjerg-ness"
 - Den rå og industrielle karakter af Esbjerg

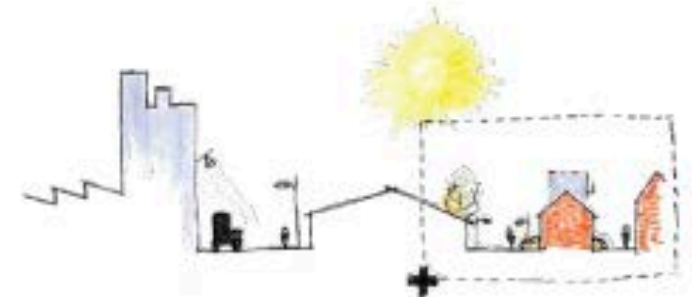
2 Sameksistere havn og byen gennem
 - Forskellige områder og aktiviteter
 - Kontakt til vand

3 Programmering som tilbyder
 - Fleksible og midlertidige installationer
 - Aktiviteter på tværs af årstider
 - Begivenhedsrige oplevelser

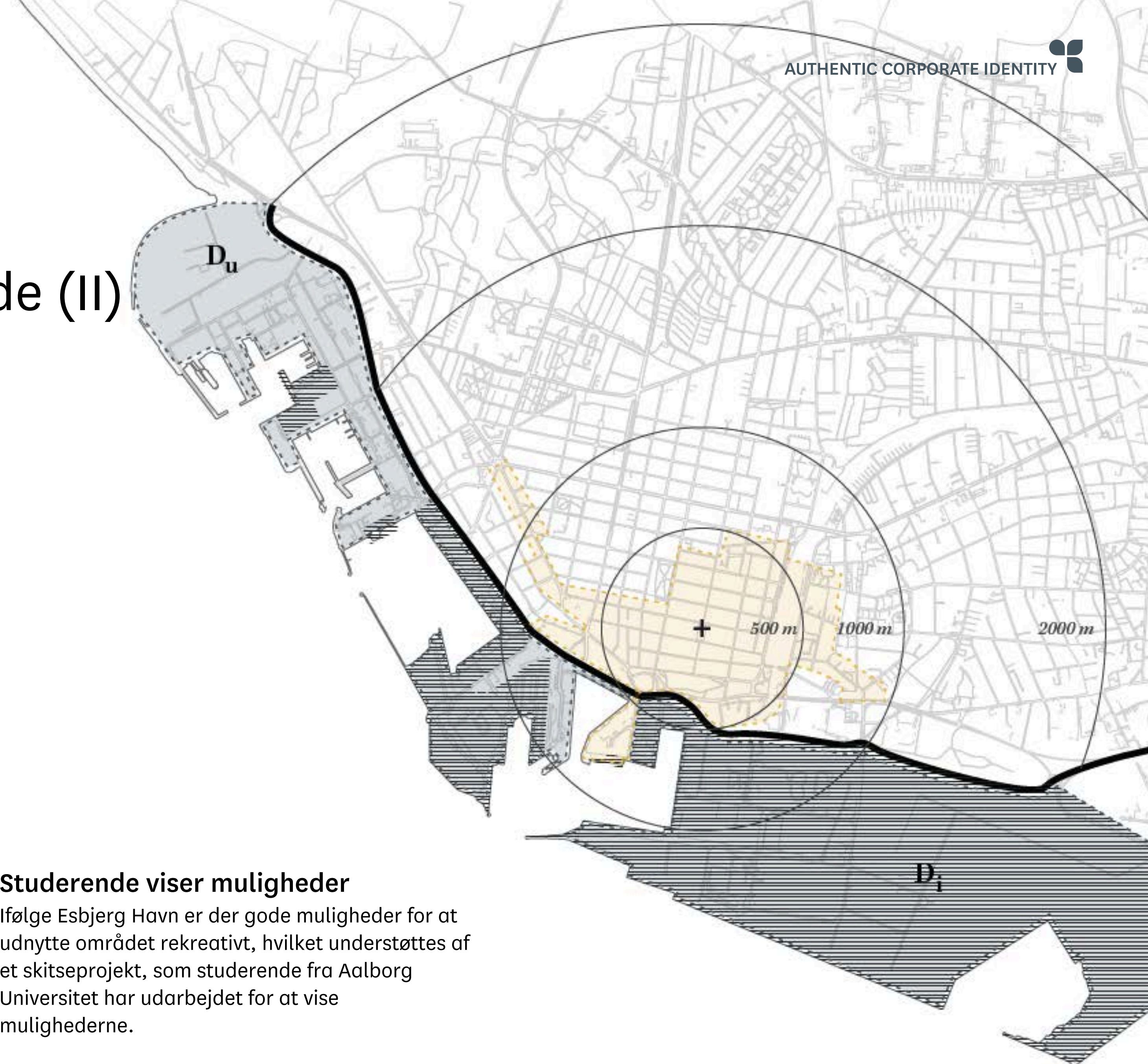
4 Flow & Mobilitet som tillader
 - Adgang til kranruten for bløde trafikanter
 - Guidning af mobilitetsinitiativer

5 Menneskelig skala som omfavner
 - Sansemæssige oplevelser
 - Aktivisering af kanter og barrierer

Studerende viser muligheder

Ifølge Esbjerg Havn er der gode muligheder for at udnytte området rekreativt, hvilket understøttes af et skitseprojekt, som studerende fra Aalborg Universitet har udarbejdet for at vise mulighederne.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Havnen som (re)kreativt område (III)

Potentiale for kunst og kultur

Esbjerg mangler det bløde, feminine og kreative. Sådan siger både deltagere i kortlægningen og i rapporter fra flere andre projekter. På Esbjerg Havn danner en håndfuld bygninger og steder perfekte rammer for et nyt kreativt og rekreativt miljø. Der er oplagte muligheder for koncerter, cafeer, restauranter, atelierer, pop-up langbordsmiddage og andre midlertidige projekter. Men udnyttelsen af det oplagte rå, upolerede og mystiske havnemiljø for enden af Landgangen lader vente på sig.

"Landgangen (bro) ned til havnen er jo klasse. Den ser fin ud og passer til byen. Man kan gå ned til Dokken, men der er ikke rigtig noget dernede. Der er lukket dernede. Hvis nu der var hyggeligt at gå hen af havnen.

Når der er Tall Ships Races er der liv, og så er det hyggeligt. Så gør det ikke noget, det er industrielt. Der burde være en kanalbåd så man kunne sejle rundt. Kunne der ikke være flere events nede på havnen, så det blev mere naturligt at bruge det som plads?

Man snakkede om at læger skulle have hjælp til at flytte hertil. Det samme burde man gøre med kunstnere."
Medarbejdere i Esbjerg Kommune

Allerede i 2022 ville Esbjerg nemt og overskueligt kunne tilbyde kunstnere og musikere mulighed for kreativ udfoldelse. På længere sigt kunne en del af havnen gøres til et dynamisk og attraktivt område for borgere og gæster. Tilsvarende miljøer kan man se på Bornholm, Halsnæs, Svendborg og Reffen i København.

"Jeg har sagt hele tiden at vi skal til at kigge på Esbjerg. Der kommer ingen gæster på bymuseet. Se Helsingør med Kulturfabrikken. Det er bygget om til noget fuldstændig outstanding. Hvorfor gør vi ikke noget?"

Aktør på Kulturområdet

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Uddannelse og uddannelsesinstitutioner (I)

Drømmen om Esbjerg som uddannelsesby

Esbjerg har et betydeligt antal uddannelser og rummer med sin egenskab af "campus-by" hele to universiteter, Syddansk Universitet og Aalborg Universitet.
Uddannelser og særkende

I 2010 bliver der sat en ambition om 6.600 studerende og den bliver senere fremskrevet til 10.000 studerende i Esbjerg. Ifølge flere har den ambition været urealistisk fordi der aldrig har været formuleret en egentlig strategi for, hvordan Esbjerg skulle blive en uddannelses- eller universitetsby.

"Det var fuldstændigt urealistisk. Der var flere udenlandske studerende på det tidspunkt, men man skar i antal internationale studerende på erhvervsakademier og professionsskoler. Det med at være uddannelsesby kom fordi en borgmester yndede at kalde sig universitetsby. Men det er professionsuddannelser der er de største i Esbjerg."

Aktør på uddannelse

Fokus og match med industriens behov

Både virksomheder og uddannelsesinstitutioner taler om behovet for at skabe et relevant studiemiljø, hvor uddannelserne i Esbjerg matcher de behov og det særlige fokus, som de lokale virksomheder har. Særligt fokuserer deltagerne i kortlægningen på uddannelser indenfor energi, energiteknologi, miljø, klima, dataanalyse og softwareudvikling. Aalborg Universitet Esbjerg fokuserer på tre signatur-forskningsområder: Green Offshore Energy, Bio Refinery og Control and System Support, som alle har relevans for de lokale virksomheder.

Samarbejdet med erhvervslivet er helt afgørende:

"Vores evne til at udbyde uddannelser afhænger af akkreditering. Så vi skal godtgøre relevans, at der ikke findes lignende uddannelse osv. Det har vi prøvet 3-4 gange. Senest lykkes det med Bio Engineering. Vi har spurgt 10-15 virksomheder lokalt om de ville aftage vores studerende. Vi kom igennem med nød og næppe, både intern screening og af ministeriet. Vi har set den uddannelse som strategisk for os og for Esbjerg."

Aktør på uddannelse

Udfordrende at opbygge forsker-miljø

Både på erhvervsuddannelserne og universiteterne er der altså et lokalt forankret fokus på behov hos virksomhederne. Flere påpeger dog, hvor svært det er at opbygge et forskningsmiljø, som er afgørende for at oprette og drive universitetsuddannelser.

"At få en base af forskere og et forskningsmiljø er svært på et lille campus. Det kræver commitment fra universitets ledelse. Indtil 2016 blev vi bakket op helt utvetydigt [selvom det dengang var udfordrende]. Nu kan vi se, at vi kan tiltrække forskere udefra. Vi har opbygget den forskerpulje over 15 år. Nu får vi credit for det vi har committet til."

Aktør på uddannelse

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Uddannelse og uddannelsesinstitutioner (II)

Nærvær og fællesskab i Esbjerg

Flere fortæller, at de små uddannelsesinstitutioner og samarbejder med en række virksomheder gør, at de studerende oplever et godt og nært studiemiljø, som de er glade for. Det kan både fremhæves, men også dyrkes yderligere, hvilket både erhvervsliv og uddannelser omtaler som en udfordring, der potentielt kan bidrage til at tiltrække og fastholde studerende, men som ikke er sat i system.

"Vi er mere interdisciplinære, og arbejder mere på tværs af funktioner. Det gælder på studiet og i praktik, det gør vi mere end andre steder. Sociologistuderende sidder fx i praktik i Polytech og laver opgaver for dem, de har bedre muligheder her, end de har i de store byer – der er lettere adgang til virksomheder her."

Aktør på uddannelse

Ideen om at samarbejde på tværs af uddannelser og institutioner samt at udveksle mellem studie og virksomhed går igen i flere interviews. Et tættere samarbejde kunne muligvis medføre en konkret fordel for Esbjergs studier og erhvervsliv.

"Vi kommer ikke ud af universitetsverdenen. Vi er mere fiskeskippere og en overvægt af nogen, som har arbejdet sig op. Mads var håndværker først og blev så ingeniør. Mange af virksomhederne har ikke akademisk uddannelse. Men der skal en ny generation til."

Aktør i erhvervslivet

"Der er en blokade mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutionerne. Gutterne fra Grandly gider jo ikke rende rundt på et universitet. De er håndværkere der har gjort det selv. De er ikke komfortable med at tale med dekanen – og omvendt."

Aktør i erhvervslivet

Et lille decentralt studiemiljø

Fra flere i kortlægningen fremhæves det, at Education Esbjerg og den kulturelle ungdomsfond gør en stor forskel med gode arrangementer, men at det omvendt er svært at opbygge et levende studiemiljø pga. Esbjergs lille størrelse i forhold til fx Århus og København.

At en del studerende pendler og ser Esbjerg som en midlertidig studiesituation gør udfordringen større. Samtidig er de spredte placeringer af studier, boliger og bymidte udfordrende, fx nævner flere, at de studerende har svært ved at finde billige lejligheder og pendler fra Hosted, Ribe og Varde, selvom de helst ville bo i Esbjerg.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Uddannelse og uddannelsesinstitutioner (III)

Unge i praktik

"Jeg får 400 ud i erhvervspraktik hvert år. Det lykkes. Så vi har en dialog med virksomhederne. Det samme gælder Maskinmesterskolen. Vi er nok ikke så gode til at fortælle om den succes. Der er mange relevante studenterjob."

Aktør på uddannelse

Men samtidig med succes'en mangler der studerende og flere parter omtaler udfordringen om at tiltrække:

Rekruttering af studerende svært

"Vi har ikke studerende nok til at levere de unge til virksomhederne som vi skal. Der var 13 internationale datamatikere uddannet i 2019 og de har alle job i Esbjerg. Der kommer et større slagsmål om de studerende – hvor skal de komme fra?"

Aktør på uddannelse

Opgaven om at tiltrække flere studerende både til faguddannelser og til universiteterne forventes at blive mere påtrængende i de kommende år fordi demografien ændrer sig til mindre årgange. Flere rektorer og campuschefer nævner, at de forventer en nedgang i antal studerende i de kommende år, til trods for nye uddannelser. Det peger på en øget konkurrence om at tiltrække de unge – både blandt uddannelser og virksomheder. Esbjerg kan forvente stigende udfordringer med at tiltrække i konkurrence med andre byer.

Særligt de danske studerende er svære at få til Esbjerg i forhold til Aalborg, Odense og Århus. Også derfor glæder man sig over, at få en del udenlandske studerende.

Der er en opgave i at få de to verdener til at mødes og selvom flere taler om godt samarbejde, så er det måske endnu for spinkelt til at det tiltrækker unge.

"Vi vil absolut gerne have studerende ud i virksomheden. Det er svært at rekruttere – der er ikke meget at vælge imellem når vi ansætter. Men vores branche er blevet mere anerkendt. Nu vil unge studerende gerne sige, at de arbejder med vindmøller. Men det er klart at hvis du er en virksomhed der lidt mere generel, så er det svært. Vi kan ikke få nogen til at flytte hertil. De pendler fra Vejle og Kolding."
Aktør i erhvervslivet

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Uddannelse og uddannelsesinstitutioner (IV)

Education Esbjerg

På initiativ fra erhvervslivet i Esbjerg startede initiativet Education Esbjerg med deltagelse af virksomheder, fonde og Esbjerg Kommune i januar 2020. Ambitionen er at øge antallet af studerende i Esbjerg til 7.500 i 2030 for at dække behovet for kvalificerede medarbejdere.

Indsatserne omfatter bl.a.:

- Et fysisk fyrtårn på Esbjerg strand (bygning)
- Flere uddannelser til Esbjerg
- Graduate program
- Samarbejde med virksomheder
- Kulturel Ungdomsfond (KUUF)
- Sociale aktiviteter for studerende/unge
- Top 5 studieby

Visionen er at få en egentlig position som studieby.

Hvorvidt det fysiske fyrtårn er et studie- og samarbejds miljø eller en uddannelsesinstitution står åbent. Education Esbjerg har allieret sig med flere rådgivere og fokus i udviklingen af aktiviteterne går på ambitionen om praksisnære uddannelser, et socialt fokus og uddannelser der dækker virksomhedernes behov.

Potentialet i den mindre storby kultur

Både Education Esbjerg og flere aktører i erhvervslivet omtaler mulighederne for nære relationer og samarbejde i "den mindre storby" – at der netop er potentiale for samarbejde og muligheder for unge i Esbjerg, fordi det er nemt at nå hinanden på tværs af studerende og undervisere, institutioner og på tværs af erhvervsliv og studerende. Tanken om mesterlære og et praktisk element i uddannelserne kan måske netop forene arbejderkulturen og akademiske uddannelser. Samtidig omtaler flere manglende koordination og samarbejde, som barriere for det potentiale.

Debat om initiativ og ambitioner

Business Esbjerg skaber debat på to niveauer; dels det konkrete i at tiltrække eller skabe nye uddannelser eller et helt nyt universitet, dels om esbjergensernes ambitionsniveau og hvorvidt det er muligt selv at skabe noget ambitiøst og stort. Og måske er det netop en af driverne bag visionen; at Esbjerg kunne gøre et markant og ambitiøst skift.

Blandt lokale i Esbjerg betragtes det som tvivlsomt, at Syddansk og Aalborg universiteter vil øge deres satsning på Esbjerg, da de altid vil foretrække at gøre større satsninger i deres hjemby.

Samtidig vækker det undren, at man ikke satser på netop at udnytte tilstedeværelsen af især Aalborg Universitet, som har Europas førende ingeniør-uddannelser og er lykkedes med at opbygge et relevant forsknings- og studiemiljø. Begge universiteter har investeret i bygninger, laboratorier samt studie- og forskningsmiljøer i den nordøstlige del af Esbjerg.

”Der er ingen der starter med at bygge en ny domicil. Der er ingen grund til at bygge. Der skal udvikles den rigtige uddannelse først, og findes underviserne først. Det er senere man skal bygge.”
Aktør i erhvervslivet

”Jurister fra SDU bliver ikke dygtige nok. Jeg gider ikke ansætte dem. Hvis der er gode faglige miljøer og du smører det tyndere ud, så får du jo ikke bedre uddannelser.

Hvis Esbjerg skal være en universitetsby, så skal der jo være et miljø der ikke findes andre steder. Med lægestudiet har man jo løst det og lavet det praksisnært. Din overbygning som læge kan du tage på hospitalet – det er praksisnært. Det er jo ikke drevet af Esbjerg Kommune – det er jo fordi de ikke kan få læger nok på hospitalet.”

Erhvervsaktør i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Uddannelse og uddannelsesinstitutioner (V)

Visioner kræver samarbejde på tværs

Flere parter på tværs af erhvervslivet, ansatte i kommunen samt uddannelsesinstitutionerne påpeger, at der bliver arbejdet meget i siloer og små grupperinger, men at hvis store satsninger skal lykkes og man vil tiltrække uddannelser og ressourcer udefra, så kræver det et fælles fokus og at forskellige kompetencer og netværk bliver udnyttet. Flere peger på, at der mangler lederskab og en vilje til at arbejde sammen.

”Der mangler samarbejde og lederskab. Når man sidder med regionen og erhvervslivet. Så hedder det ofte, ”så må kommunen gøre...” Men det kræver noget af os alle sammen.”

Aktør på uddannelse

”I bliver nødt til at afsætte de nødvendige midler. Det der fiskerimuseum... I starten var jeg med, men nu er jeg bare blevet træt. I starten overvejede jeg at flytte til Esbjerg, men det gider man jo ikke.

Den der mangel på ambitioner er helt gal. Der er erhvervsfolk der gerne vil noget, men det kan de jo ikke uden politikere der tør at gå foran.

De glæder sig over et jurastudie, men de mangler jo at løse opgaven. Hvor er det vi skaber merværdi? Hvad er det vi kan, som de andre ikke kan? Det bliver sådan lidt synd for os og nu skal vi heldigvis have jurister.”

Aktør fra erhvervslivet

”Der er rigeligt med ideer. Men hvordan implementerer vi? Det kræver at man kigger på hinanden og lytter til hinanden. Hvordan taler vi om grupperinger og hvordan taler man om de andre? Der er behov for en samarbejdsmodel. Hvordan får vi fælles mål og hvordan når vi hen til det mål?”

Der kan også tiltrækkes ressourcer udefra. Men hvis andre hører, samarbejdet ikke fungerer i Esbjerg, så er det ikke så interessant at bidrage. Så man skal have de gode historier frem. Men hvordan kommer vi til at samarbejde?”

Aktør på uddannelse

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Tilflytning, fastholdelse og familieliv (I)

Esbjerg er attraktiv for børnefamilier

De børnefamilier, som vi har interviewet oplever, at Esbjerg er en attraktiv by at bo i. Det er kombinationen af en billig bolig, gode skoler og institutioner og nærhed til naturen tog for nogle også familien, som gør byen attraktiv:

“Jeg er glad for flere hænder i hverdagen, og jeg er glad for vores børn vokser op og er her, og kan være tæt på de relationer, vi selv er tætte på. De vokser op med deres fætre og kusiner. Der er en ny form for nærhed. Vi er glade for boligpriserne i Esbjerg. Du får jo utroligt meget for pengene. Vi har doublet op kvadratmetermæssigt, det gør det også attraktivt. Du får value for money, når det kommer til boligmarkedet. For unge mennesker, der gerne vil ind på boligmarkedet, er det meget nemmere at være førstegangskøber i Esbjerg”.

Ung kvindelig tilflytter

Ifølge de interviewede børnefamilier er Esbjerg en attraktiv by, fordi de oplever et økonomisk og menneskeligt overskud. De interviewede unge oplever i forlængelse af dette, at Esbjerg er en tryk og dejlig by at vokse op i, men at de savner tilbud til ungdommen.

Et opgør med midlertidigheden

“Vi skal bare bo i Esbjerg et par år” eller “Jeg flytter til Esbjerg, men familien bliver boende i København” kan man ofte støde på blandt potentielle, nye esbjergensere. Der kan være en form for midlertidighed over det, hvor potentielle nye borgere fra start af har en oplevelse af, at opholdet i Esbjerg er midlertidigt. Der er brug for et opgør med midlertidigheden, hvis Esbjerg skal lykkes med at tiltrække og fastholde nye borgere.

En maskulin by

Ifølge flere af interviewpersonerne er Esbjerg en maskulin by, hvor det ofte er manden, der får arbejde inden for fx off shore, og her kan Esbjerg have svært ved at gøre sig attraktiv for resten af familien:

“Jeg siger at jeg bor i Hjerting, der er noget identitet i det med Esbjerg, jeg siger ikke Esbjerg. Der er noget identitet, der er der bare ikke så meget swung over Esbjerg, men det er bare slet ikke til at forstå, når der sker så meget innovation”.

Ung kvindelig tilflytter

Behov for flere specialbutikker og god kaffe

“Vognsbølparken, som er en skov. Det er bare super lækkert. Det er Esbjergs svar på Frederiksberg have. Der er mange mennesker. Der kunne man jo godt lave noget servering eller cafe. Når jeg går derude kunne jeg godt drikke en kop kaffe. Eller spise en is eller croissant. Måske skulle jeg starte sådan et sted. Der mangler noget iværksætter, der tør at skille sig lidt ud i forhold til, hvad esbjergenserne tænker. Det synes jeg der mangler.”

Ung mandlig tilflytter, børnefamilie

Skal Esbjerg være attraktiv for tilflyttere, er der behov for (endnu) flere gode restauranter og specialbutikker. Det har stor betydning for hustruens eller familiens vurdering af byen, at man har en oplevelse af, at man får sine hverdagsbehov indfriet. Og her kan den hyggelige specialbutik eller kaffebar spille en stor rolle.

”De andre byer er gode til at sige, vi har det her havnemiljø – det laver de til boliger og cafe miljø, ligesom Nordhavn i København. Det er jo i verdensklasse. Folk ror i kayaker og en masse ting. Det er de ikke gode nok til her.

Så har vi strand langs hele kysten. Fra havnen, Sædding Strandvej og så Hjerting Strandvej. Der ligger en rigtig fesen iskiosk i Hjerting. Rigtig kantine med alt for mange mennesker. Larm og nøj, det er vildt, der ikke findes noget bedre. Det ligger lige ned til stranden, men er helt vildt skidt.

Jeg er ikke fiseformem, men der er is over det hele og guf på fliserne, grimt interiør og ikke hyggeligt. Du kan købe pommestruer med remoulade ud over. Du henter din is og spiser på strandkanten. Der mangler noget god smag. Og det betyder ikke, det skal være dyrt.

Jeg mangler bare også at pakke det en lille smule pænt ind. Det må gerne se rent og pænt og ordentligt ud. Det gælder i Esbjerg generelt. På mad-siden og det med oplevelser, der mangler det et nøk op. Specielt på de nøgle-lokationer der er.

Stryhns isbar i Hjerting og Dokken og Vognsbølparken, som er en skov. Det er bare super lækkert... når jeg går derude kunne jeg godt drikke en kop kaffe. Det kunne man jo godt lave. Eller en is eller croissant.

Måske skulle jeg starte sådan et sted. Der mangler noget iværksætterier der tør at skille sig lidt ud i forhold til hvad esbjergenserne tænker.”

Tilbageflytter, familiefar og iværksætter

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

“Min kone var skeptisk ved at skulle flytte. Hvor skal man købe ordentligt mad? Men der er faktisk flere smukke og gode forretninger i Esbjerg.”

Tilflytter, Fanø

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Tilflytning, fastholdelse og familieliv (II)

Behov for alternative boformer

“Der er ingen bofællesskaber, hvor man som familie kan bo sammen med andre familier. Det kan man i Århus, Odense, Randers mv. Det har vi bedt om et møde med Miljø- og Teknik om at skabe sådan noget. Vi mangler rækkehuse – det ville gøre en kæmpe forskel. Der er mange, der gerne ville leje rækkehuse – både tilflyttere og lokale. Hvis vi fik en boligforening til at bygge 50 rækkehuse, så kunne vi få 50 tilflytterfamilier fra Varde, Vejen – og de omkringliggende kommuner. De vil ikke flytte ind i en boligblok – de flytter først den dag der findes en bolig, de vil flytte ind i”.

Kommunal ansat i Esbjerg

Interviewrunden viser, at der er behov for en bredere palette af boligformer, hvis ønsket om at understøtte tilflytningen, skal styrkes. Det er svært, at se mulighederne, når man kommer som tilflytter til Esbjerg:

“Tag noget som boliger. Vi prøvede at sige, vi kunne godt bo i Esbjerg, og så kiggede vi på mulighederne og det er lidt karrikeret: Men enten så kan du få noget, der er sindssygt dyrt i Hjerting eller noget, hvor der har boet døde narkomaner, men mellemelejet findes ikke. Det er enten Hjerting med rolex ure og dyre biler eller det stik modsatte. Kulturaktør i Esbjerg

Det gamle missionshus kunne måske omdannes til bolig?

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Tilflytning, fastholdelse og familieliv (III)

Analyser og workshops peger på udvikling

Bosætningsanalyser, workshops med unge og planstrategien 2022-2034 fortæller om ambitioner om "storbyliv". Bylivsanalyse Esbjerg By fra Exometric påpeger et betydeligt potentiale for at udvikle midtbyen og tiltrække flere borgere, som har effekt på forbruget i Esbjerg by med en række positive resultater.

Hos bl.a. International House, hvor man løbende har kontakt med både tilflyttere og interesserede, er der konkrete henvendelser om ønsker til andre boligformer end de nuværende. Også studierne og de studerende peger på byliv og boligformer, som en betydelig brik i at tiltrække flere unge.

I Planstrategi 2022-34 fremgår en række indsatser, som er afgørende for den ønskede udvikling:

"I Esbjerg skal nye attraktive boliger få flere indbyggere til at bosætte sig i indre by. Nytænkende, klimarigtigt og fællesskabsorienteret boligbyggerier skal ramme segmentet af yngre, færdiguddannede og erhvervsaktive borgere.

Med en blanding af boligtyper i sådanne byggerier kan der skabes flergenerationsbyggeri til glæde for alle parter. Esbjerg Kommune arbejder generelt med en fortætningsindsats med både ejer- og lejerlejligheder i bymidterne..."

"I Esbjerg er storbykvalitet målet og midlet er byliv. Derfor skal der være flere boliger i gangafstand til centrum. Det sikrer mere liv i gaderne og i byrummet døgnet rundt. Esbjerg Kommunes bosætningsanalyser peger gang på gang på storbyliv som et udtalt ønske fra tilflytterne, fra de studerende og fra dem, der ikke bor her endnu.

Indendørs og udendørs kulturtilbud og grønnere udendørs byrum er vigtige elementer i storbyliv. For flere grønne miljøer giver lyst til bevægelse og ophold og det signalerer storby. På samme måde skal godt byinventar, gennemtænkte byrum, pladser og parker fremme og styrke kreative miljøer, kultur, trivsel, tryghed, selvorganiseret idræt, samvær og fællesskab.

Esbjergs kvaliteter og potentialer skal fremhæves og dyrkes med en bylivsstrategi, hvor de bløde værdier med gode mødesteder og det mangfoldige, trygge og levende byliv er i fokus."

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Fritids- og kulturliv

En by med et bredt kultur- og fritidstilbud

Esbjerg har et bredt kulturliv, som det er muligt både at være tilskuer eller deltager i. Mange af interviewpersonerne oplever selv, at mulighederne er der, men at det ikke er alle, der har for vane at gøre brug af mulighederne så ofte, som særligt kulturaktørerne kunne ønske det. Ligeledes gælder, at det ikke altid er det museale eller musikmæssige der er i fokus:

“Man har et politisk niveau, så når man taler om kultur, er det fodbold. De andre taler om den lokale idrætsforening, det er så bundet i et foreningssyn, men den professionelle tilgang til kunst og kultur, det har man ikke”.

Kulturaktør, Esbjerg

Stort udbud af bredde- og elitesport

Hvad fritidslivet angår, så har Esbjerg mange klubtilbud, og der er rig mulighed for at dyrke foreningsliv og sport på både bredde- og eliteniveau, hvor Esbjerg bl.a. er kendt for ishockey.

Esbjergenserne er tilbageholdne med deres kultur kroner

“Esbjergenserne bruger ikke nok penge, hvis du spørger mig. Jeg har gode venner, de var ikke klar over at kunstmuseet lå her, hvor det gør, og de er indfødte esbjergensere. Der er mange, der ikke bruger penge på kultur, men jeg tror det er i fremdrift, vi har et godt udbud, både det moderne og det klassiske. Jeg tror, at folk begynder, at bruge penge på det, men Esbjerg og vores område er lidt et kulturel udånding.”

Kulturaktør, Esbjerg

Generelt så er der den oplevelse blandt flere af interviewpersonerne, at hvis esbjergenserne har været på byens museer en enkelt gang i deres liv, så er det også fint, så har de oplevet det, de skulle opleve der:

“Jeg er præget af, at man ved, at stærke kulturoplevelser er vigtige, også for bosætning. Mange esbjergensere der siger, det museum, det har vi set, fordi man har været der en gang som barn. Men det er jo museet, der heller ikke tilbyder nyt, som gør at folk får lyst til at komme mere”

Kulturaktør, Esbjerg

Skab selv efterspørgslen

Der er behov for at byens institutioner i endnu højere grad, end det sker i dag, ser sig selv som medskabere af en efterspørgsel og et publikum. Frem for at agere reaktivt, bør kulturinstitutionerne se på, hvem de gerne vil tiltrække og i hvilken grad, og dermed selv være med til at præge udviklingen:

“Her på muset har vi altid sagt at vi er gode til børn. Jeg savner lidt i Esbjerg, at man er mere proaktiv. Hvis man fx siger, vi vil gerne have flere af den type gæster og så skabe den type oplevelser og udbud, der matcher det behov.”

Kulturaktør, Esbjerg

Fokus på at højne kvaliteten

Særligt kulturlivet i Esbjerg har et behov for at styrke produktet, så esbjergenserne kommer oftere, og ikke kun én gang i deres liv. Det kræver, at udstillingerne og repertoire skifter løbende, og at *add on* oplevelserne er attraktive, så de måske endda bliver en *reason to go* i sig selv.

ESBJERG
KUNSTMUSEUM
←

”Vognsbølparken – der er gryden, den gamle cykelbane. I det område havde vi Esbjerg Rock. Det var super fedt, men det gik konkurs sidste år.

Forrige år forsøgte de at lave det lidt mere miniskanderborg, så der var en scene inde i skoven. Der var 90’er teltet – det var super fedt. Der var desværre ikke nok mennesker til at det kunne køre. Men de faciliteter der er der, det er i verdensklasse. Det er jeg ærgerlig over. Det ligger et godt sted. Der burde jo være en festival i Esbjerg!”

Tilbageflytter, familiefar og iværksætter

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Unge og ungdomsliv

At være ung i Esbjerg

“Vi går ud, hænger ud i parker, tager til Hjerting eller er i Gryden (...). Vi bader i havnen, men det er ikke lovligt. Esbjerg er byen ved vandet, men man kan ikke komme til det.”

Ung i Esbjerg

Byvandring med unge

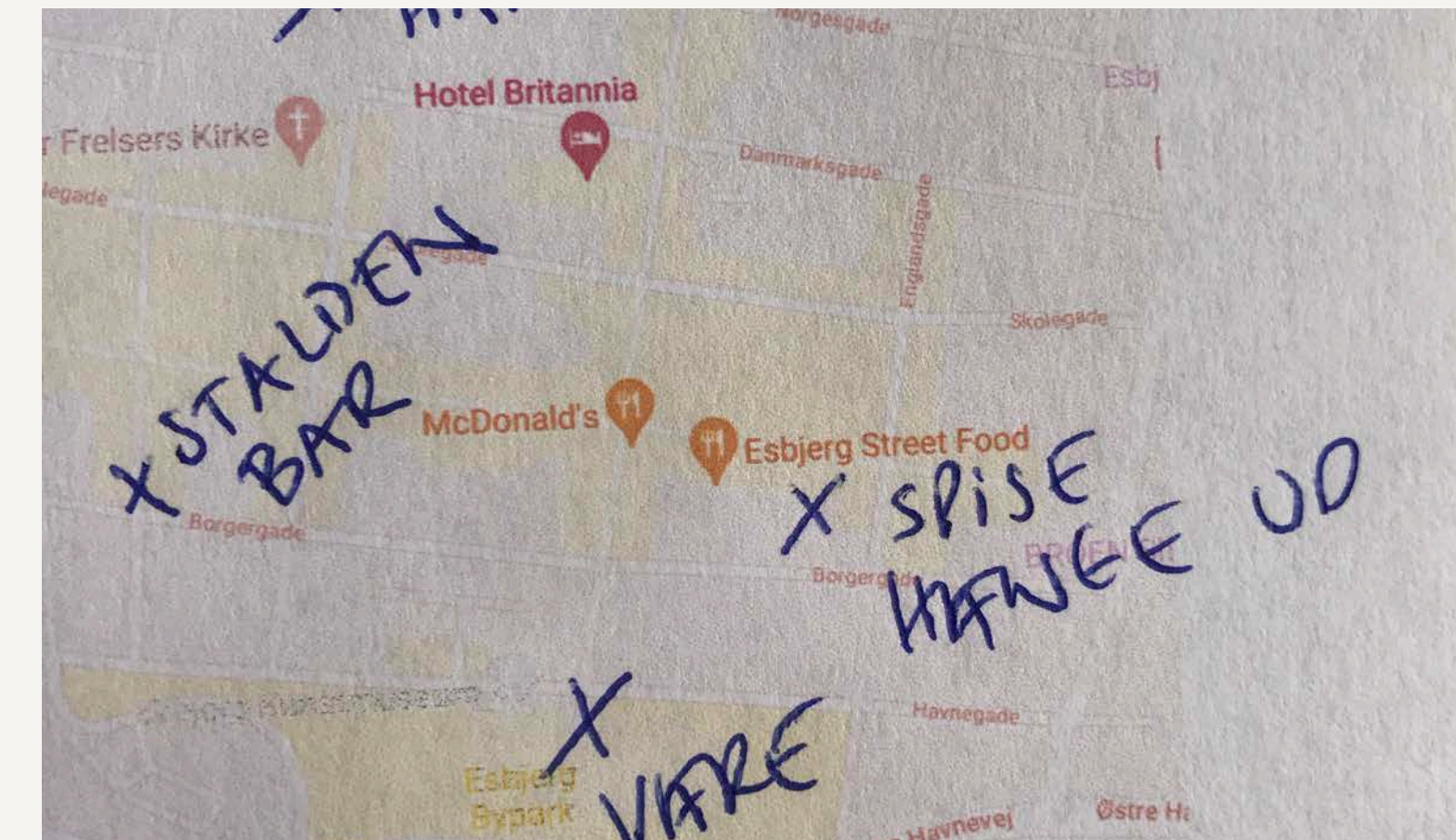
En grå juni eftermiddag fulgte vi i 6 unge esbjergenseres fodspor for at se byen gennem deres øjne. Byvandringen var planlagt sådan, at de skulle vise os, hvor de hang ud, hvor de mødtes, hvad de kunne lide, hvad de ikke kunne lide og hvad de drømte om.

Byvandringen blev en lang og tillidsfuld snak om deres perspektiver på at vokse op i Esbjerg, og hvordan de oplevede byen som tryk og rar, at være barn i, men også hvordan udlængslen og drømmene om at se noget andet og noget større præger deres ungdomsliv i Esbjerg:

“Jeg ved ikke hvad jeg vil, men noget spændende, hvor jeg har lyst til at stå op om morgenen. Det er svært at forklare. Man har brug for, at der sker noget nyt. Det er et meget ensartet liv i Esbjerg. Det er godt i barndommen og måske også når man får børn, men ikke lige nu som ung.”

Ung i Esbjerg

På den korte bane drømmer de unge om et havnebad, hvor de må bade og opholde sig. Sådan et sted lidt som Islands Brygge i København, fortæller de. De drømmer om, at der er en større sammenhæng mellem by og hav, så de får mulighed for at bruge byens mange kvaliteter ved havet.

← Sceneingang

”Jeg har nogle venner der siger de skal bare væk fra Esbjerg. Også nogen fra Århus siger at Esbjerg bare lugter af fisk. Det kan godt blive til en vestjysk lille by. Københavnerne synes det er langt væk – det er dem ovre fra vestkysten. Det virker fjernt og bondsk. Når de så er her, så går det op for dem at der er mere end de tror. Det kræver også man ser det nogle gange.

Dem fra Århus har et lidt mere realistisk syn på Esbjerg, men de synes det er sydpå og lidt bondsk, fiskerby og de tror det lugter af fisk.

Jeg prøver at forklare dem off-shore. Men så virker det som ren industri. Så virker det ikke som om Esbjerg har det store at byde på til de unge. Så når jeg siger det, er det ikke bedre end fisk.

Der er Rambøll og Mærsk og alt det der. Når man hører om Esbjerg i medierne så hører man om olie og vindmøller og EnergiMetropol. De hører ikke om Esbjerg som studieby.”

Ung i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Unge og ungdomsliv

Ungdomsliv i de voksnes kulisser

På byvandringen viser de unge os flere værtshuse, som er der, hvor de hænger ud. De beskriver det selv, som at de på er på besøg i de voksnes kulisser og drømmer om flere opholds- og væresteder, der er deres egne. Ikke fordi de ikke føler sig velkomne i byen, for det gør de, det er mere at de savner steder, der er tiltænkt dem og ikke de voksne.

“Hvor skulle vi kende Skanderborg fra, hvis ikke vi kendte festivalen? Så ville ingen kende Skanderborg. Lad os få en Esbjerg festival”.

Ung i Esbjerg

“Hvide mænd er vi kendte for, men de er ikke det fedeste at føre sig frem på. Det Esbjerg er kendt for er, at Esbjerg bliver talt ned. Her dufter af penge og fisk. Det er offshore og industri. Det er sådan noget, der afholder folk fra at flytte hertil. Jeg forstår ikke, hvorfor det stadig er sådan, det er bare det navn vi har fået.

Det er lidt de der stereotyper, der lever og driver det”.

Ung i Esbjerg

Ungdommen skal være stolte af Esbjerg

De interviewede unge er ikke stolte af at være fra Esbjerg. De oplever, at byen har et dårligt ry, som omverden og de selv er med til at reproducere. En af de interviewede siger med et glimt i øjet: *“Esbjergenserne er kulturløse”*.

Der er behov for at gøre ungdommen stolte af deres by, så de rejser ud i landet og verden som gode ambassadører for Esbjerg og måske endda med så gode minder i deres bagage, at de får lyst til at vende hjem i voksenlivet.

“Måske vender vi hjem, når vi bliver ældre, er det mere attraktivt, så ændrer vi også standpunkter. Jeg tror Esbjerg er en god by for børn, jeg har elsket min barndom i Esbjerg, men ikke min ungdom. Det er godt for børn, vi legede på gaden og alt var fint. Esbjerg er fin til barndom og alderdom, halter bare i ungdommen”.

Ung i Esbjerg

I.C. Møllerparken

"I I.C. Møllerparken mødes de unge om dagen og om aftenen. De hænger ud, spiller rundbold, spiser mad og drikker øl. Det er et rart sted at være og der er pænt og rent og de unge føler sig velkomne. Der er sat nye stole op, som opfordrer til, at man gerne må bruge parken. Så føler man sig velkommen i sin by."
Unge i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Turisme og destinationer

Turisme i Esbjerg by?

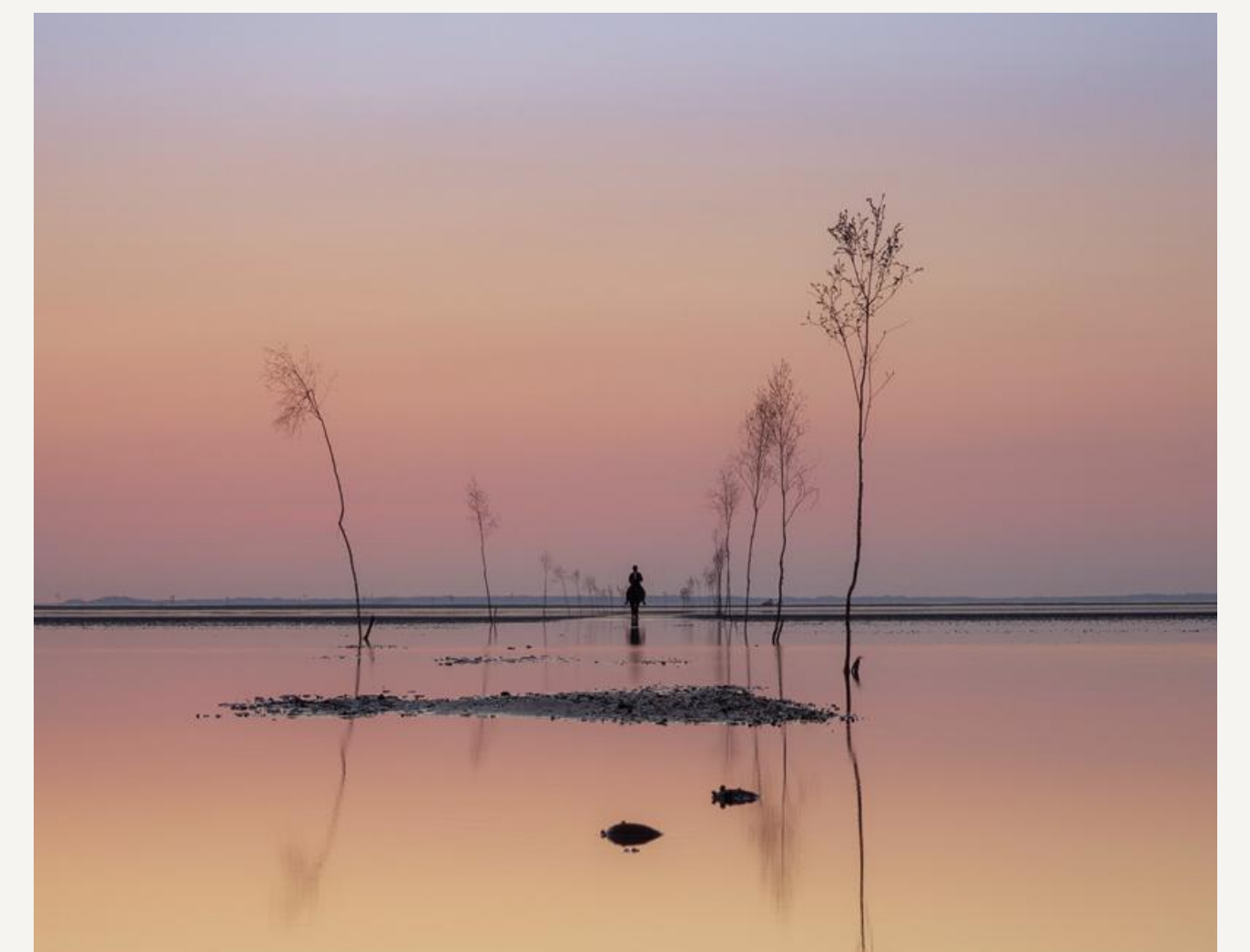
De store sommerhusområder og turistattraktioner som fx Vadehavet, Vesterhavet, naturen, Fanø og Tirpitz museet karakteriserer området omkring Esbjerg. Blandt undersøgelsens deltagere opfattes stederne som mulige udflugtsmål sammen med Legoland. Men besøg fra turister og sommerhusgæster i Esbjerg by har ingen særlig rolle i beretningerne om Esbjerg – som om der ikke er noget nævneværdigt potentiale i turismen.

"Destination Vadehavskysten dækker over Esbjerg og Fanø Kommuner. Turismen fylder 1% af Esbjergs omsætning, mens den fylder 60-70% af Fanøs omsætning. Betydningen af turisme er enorm på Fanø og i Ribe."

Turismeaktør

Det beskedne omfang af turismen i Esbjerg by er muligvis selvforstærkende, fordi det ikke opfattes som en mulighed. Naturen omkring Esbjerg er altså som værdier i forhold til at bo i byen, men Esbjerg bliver ikke udviklet med henblik på at være attraktiv for turister eller de mange sommerhusgæster i fx Blåvand.

"Turisme til Vadehavet? Kunne man sammensætte nogle pakker så det bliver interessant at komme til Esbjerg og ud i naturen? I weekenden er der plads til hotel-pakker, hvor der kunne komme turister." Direktør i erhvervslivet

”Jeg bliver næsten fløv, når de fremfører de hvide mænd som noget man skulle køre til. Prøv lige at forestille dig, at du skulle køre et sted hen og se de hvide mænd. Du ville få en flad lussing! Det er jo ikke noget at køre efter.

Man kunne sagtens lave noget mere. Jeg var på Fanø for fjerde gang i mit liv i sidste uge – hele det miljø – hvorfor udnytter man ikke det mere.

Fra havnen og hele vejen op, der må de lave vindmøller. Og udskibning sydfor. Der er jo ikke behov for alle de små virksomheder på havnen. De to ting skal fungere *side by side*.”

Erhvervsaktør i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Turisme og destinationer

Flere turister, studerende og tilflyttere

Ifølge Destination Vadehavet er sommeren er lavsæson for Esbjergs hoteller, som primært betjener erhvervskunder. Spørgsmålet er, hvordan Esbjerg som destination både kan udvikle sig over for erhvervsturister med fx guidede ture på havnen, men også udvikle Esbjerg by til en sommer-destination for turister og sommerhusgæster? Der synes at være et betydeligt fælles behov for miljø, faciliteter og attraktioner i byen blandt turister, studerende og tilflyttere.

"Jeg sidder og kigger ud på lufthavnen. Der er stille. Vi havde engang Ryan air, men det blev for dyrt for kommunen at have Ryan air her. Hvorfor udnytter vi ikke lufthavnen og få en indenrigsrute? Lav billig adgang for flyene så der kommer nogle mennesker."
Direktør i erhvervslivet

Vækst i turisme kan drive attraktivt image

Når gæster i Esbjerg får gode oplevelser, bidrager det til at skabe et mere attraktivt image for byen. Også som et sted at bo.

"Vi skal i bund og grund skabe noget vækst indenfor turist-erhvervet. Den ene procent turismen fylder i Esbjerg kan måske være med til at bidrage til at man forstår Esbjerg og vil flytte hertil. Det handler om Esbjerg by og området."
Turismeaktør

"Nede ved Fanø-færgen er der potentiale til at servicere store krydstogtskibe. Hvis man fik gang i cruise, ville vi dels få en reel turisme i Esbjerg by og ud til Vadehavet og Fanø.

Det ville ændre på lufthavnen også, fordi der så skulle være besætningskift herfra. Men det kræver man tager stilling."

Aktør i erhvervslivet

"Jeg drømmer om at udnytte det potentiale der er i havnen, øerne og "energi". Vi er ved at starte med "State of Green" som Lars Løkke startede. Vi tror at 750 af deres 1500 delegationer kunne blive sendt ud i Danmark for at se mere af det grønne erhvervsområde.

Vi har erhvervsgrupper, hvor nogen overnatter når de besøger Total og andre. Men hvordan får vi aktiveret det og gjort det mere værd?"
Turismeaktør

Grøn energi og bæredygtighed

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Grøn energi og bæredygtighed

EnergiMetropol bliver til grøn energi

Gennem det sidste årti har Esbjerg haft et stærkt erhvervsbrand som "EnergiMetropol Esbjerg". En satsning som har givet Esbjerg en profil i erhvervslivet og også sætter aftryk i sydvestjydernes opfattelse af Esbjerg.

Nu er der ambitioner og store forventninger til omstillingen fra kul til Danmarks største vandvarmepumpe, fra olie til vindenergi og nyeste projekt "Power to X", som skal placeres i Esbjerg og være færdigt i 2026. Samtidig er Esbjerg i februar 2021 udråbt som det naturlige valg for en enorm satsning på en energi-ø, der skal placeres i Nordsøen. Undersøgelser af placering forventes færdige i 2024 og energi-øen er altså en realitet om mange år og vil til den tid ikke være synlig i Esbjerg, men langt ude på Nordsøen.

Med Esbjergs historie som samlingspunkt for fx Total Energies (tidl. Mærsk Oil), Semco, havvindmøller og virksomheden Quantafuel der omdanner plastic, har Esbjerg både en fortid og en grøn fremtid i energisektoren.

Mening og timing

Esbjergs mulige bidrag til en grøn omstilling er med til at give byen mere mening, end blot at tjene penge. Og mens nogen synes Esbjerg er 10 år for sent ude, så ser andre den helt rigtige timing nu.

"Mange virksomheder går med på den bølge og vil gerne være en del af den fortælling. Havnen er frontløber på omstillingen til landstrøm fordi det har vi sagt at vi vil i Esbjerg. Vi har mange konkrete ting der ruller på det felt. Det taler også ind i, hvad unge og folk der bor her vil. Om det så er dét, vi skal brande os på, det ved jeg ikke.

Grunden til at Power to X-anlægget placeres her, er også at vi har tænkt det ind i vores planer. Samtidig skifter vi kulkraftværk ud med havvandsvarmepumpe. Vi har taget de rigtige beslutninger, så vi står til at gå fra 0 til 100 og springe en masse trin over. Det har også noget med timing at gøre."
Politisk aktør

"Purpose i jobbet er der, hvis du kan bidrage til en stor dagsorden: her kan du få en fortælling, hvor du kan drive en bæredygtig omstilling world wide. Du bor i en grøn by med mange lækre fritidsmuligheder."
Aktør i erhvervslivet

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Grøn energi og bæredygtighed

Den sorte fortælling eksisterer stadig

Samtidig er Esbjerg stadig det sted, hvor den danske udvinding af olie har sin forbindelse og hvor der fortsat brændes kul på Esbjergværket. Esbjerg repræsenterer altså stadig fortidens energikilder, som udfases henover de kommende 10 år.

Hvad er en grøn by eller en klimaby?

I kortlægningen taler rigtig mange om at blive en grøn by eller en bæredygtig by. De fleste tænker på virksomhederne og havnen, som kan bidrage til Danmarks og klodens grønne omstilling. Andre spekulerer over, hvad det egentlig vil sige, hvis Esbjerg by skal være grøn?

Udfordringen er at gøre de store satsninger på havet til konkrete, fysiske og mærkbare forskelle i byen. Samtidig er mange andre byer og kommuner i Danmark kendt for grønne satsninger - fra brug af energi og forbrænding af affald til omlægning af transport. Med andre ord er nærmest alle i færd med en grøn dagsorden.

Flere påpeger, at Esbjerg by med politikerne i spidsen mangler at udpege deres egen vision og mål. Den grønne omstilling er kommet til Esbjerg ligesom fisk og vindmøller opstod. Men hvem skal gå i front for at udvikle Esbjerg og holde fast i et fokus?

”Hvad så hvis der ikke kommer flere vindmøller og Power to X ikke kommer? Er vi så stadig en grøn by?”
Erhvervsaktør i Esbjerg

Grøn energi og bæredygtighed

"I kommunen bliver der produceret overflod af energi. Men virksomhederne skal gå foran med udviklingen af en grøn dagsorden. München er jo hotspot for tech og biler. Men der findes ikke nogen hub i München for green tech. Men vi har kunnet trække folk til virksomheder der er grønne.

Der skal noget mere til, det er ikke nok at have en energiplan. Vi er 900 mand i min virksomhed – man er nødt til at tro på det for det sker. Ellers havde vi været 37 mand i dag. Her i Esbjerg afventer man hvad der sker i stedet for at lave en ambitiøs plan."

Erhvervsaktør i Esbjerg

"Grøn omstilling, det vil alle, det er fint. Men så må vi finde ud af, hvad vi tilbyder helt specifikt. Jeg mangler stadig det store "Why". Vi er nede i handlingerne før vi taler en vision.

Vi skal lige træde et skridt tilbage og sige, hvad er det vi vil. Man har mange tilvalg og ingen fra valg.

Vil vi fx være energineutrale, så stiller det nogle krav på en række områder. At man skærper indsatserne og holder fast i det.

Hvad er det for en grøn omstilling? Det skal vi svare på. Det kræver også fravalg, jeg mangler fravalg."
Erhvervsaktør i Esbjerg

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Esbjergs folkesjæl - hvem er esbjergenserne?

Pionerånden lever i Esbjerg

“Her en ånd af, at man ikke laver mange lange dokumenter, undersøgelser, udredninger, man siger, er det her en god ide, så går vi i gang og retter undervejs hvis der er. Pionerånd, det er her. Hvis man folder Esbjerg ud, så er der mange facetter”.

Erhvervsaktør i Esbjerg

“Esbjerg er en by der er ung. Den er opstået efter 1864, som et lillebitte samfund, som over årene har udviklet sig til i mange år at blive en masse ting. Omstillingsfortællingen er utrolig stærk. Det bærer byen også præg af. Kulturen, der er drevet af, hvad der er af foretagsomhed. Det her kan vi, det gør vi bare. Ikke lange store visioner, men ting der mest er opstået af, at der er mange driftige folk”.

Erhvervsaktør i Esbjerg

Flere af de interviewede taler om pionerånden, som noget særligt ved esbjergenserne. Der er en pragmatisk tilgang, som gør, at man ofte er villig til at prøve nye ting af, også selvom de ikke er redegjort eller dokumenteret i stor stil. Det er en stor styrke. Men styrken bliver til en svaghed, når tingene er prøvet af, så er esbjergenserne ikke så gode til at fortælle om succes'erne:

“Vi er jo ikke nogen, der har et behov for at råbe ud til verden, at vi er gode.”

Erhvervsaktør i Esbjerg

En sætning som rigtig mange interviewpersoner vender tilbage til, når talen falder på Esbjergs folkesjæl, er:
"Rask må det gå".

Rask må det gå - men hvorhen?

Det falder ofte i forlængede af pionerånden, hvor man i Esbjerg er vant til at komme ud over stepperne når en god mulighed viser sig. Man hænger sig heller ikke så meget i, hvad andre synes eller måtte tænke.

Omvendt påpeger flere, at innovationskraften og evnen til selv at formulere en vision og en langsigtet plan mangler. Samtidig oplever mange, at sladder og snak om småsager fylder for meget både politisk og i den lokale presse, hvilket forhindrer de store og vigtige dagsordener i at blive løst.

KORTLÆGNING AF ESBJERGS STYRKER OG POTENTIALER

Esbjergs folkesjæl - hvem er esbjergenserne?

Fra en reaktiv til en proaktiv folkesjæl

“Når man kommer udefra, det er et meget stolt folk, der bor her, de er vant til at bestille noget, der er en stærk kultur, man er ikke vant til at få noget forærende. Men det kan man også blive lidt børneførnærm over, af og til skal man selv gøre noget, vi skal lære at kæmpe for det vi vil og være meget strategiske, det ligger ikke så meget til os”

Erhvervsaktør i Esbjerg

Interviewrunden tegner et billede af en folkesjæl, der gennem tiden har været god til at omstille sig tidens skriftende transformationer. Ofte er transformationerne sket mere eller mindre tilfældigt, frem for strategisk. I fremtiden drømmer flere af interviewpersonerne om, at den stærke og arbejdssomme folkesjæl bliver mere strategisk og proaktiv, og selv er med til at præge den udvikling, som man ønsker.

Fiskere og akademikere

“Vi kommer ikke ud af en universitetsverdenen. Vi er mere fiskeskippere og en overvægt af nogen, som har arbejdet sig op. Mange af virksomhederne har ikke akademisk uddannelse. Men der skal en ny generation til.”

Erhvervsaktør i Esbjerg

Folkefortællingen har ofte handlet om fiskerne, der er lykkedes med at tjene rigtig mange penge gennem flere generationer. Det er en fortælling, der har formet esbjergenserne på godt og ondt gennem tiden. Men i 2021 gør det ondt i folkesjælen, når omverden siger: I Esbjerg, der lugter af fisk og penge. Tiden er moden til at folkesjælen og fortællingen i Esbjerg også udgøres af akademikere.

Folkesjælen

“Man skal turde sig det højt og være stolt af hvor man bor, turde italesætte styrkerne.

Du kan lave stikprøver i gågaden: Hvordan går det? Så svarer folk fra Esbjerg: Det går meget godt og så videre. Det er meget stereotyp, men det er så sandt. Vi snakker ikke så meget.

Hvis der er noget der ikke går godt, så er det træls, og mine veninder siger hvad mener du med det? Det er nok meget jysk og spot on på en eller anden måde”.

Ung tilflytter i Esbjerg

De hvide mænd

De hvide mænd - "Mennesket ved havet" – er en stolthed og del af folkesjælen for nogle, for andre er det nærmest det modsatte. Uanset er de hvide mænd et vartegn og noget som omverden forbinder Esbjerg med.

Esbjergs 6 styrker og potentialer

ESBJERGS STYRKER

Styrke 1: Den rå og levende by

“Det Esbjerg har, er en råhed og en upolerethed. Det er der andre områder i verden, der er vokset ud af. Esbjerg Havn og hele miljøet og det industrielle – det kan noget..”
Erhvervsaktør i Esbjerg

Esbjerg er en ny by, dyrk det!

Esbjerg er en ny by, hvilket man tydeligt fornemmer i byen og på havnen. Byen skal dyrke det rå og industrielle med en udvikling, der udnytter det rå ved at tilføre liv og livskvalitet.

Esbjerg Havn er en stærk fortælling

Havnen er en stærk del af Esbjergs historie og fortælling. Havnen har udviklet sig og overlevet mange forskellige brud og transformationer og har været og er fortsat en arbejdsplads for mange esbjergensere.

Havne er attraktive både for borgere, turister og erhverv. I Esbjerg har havnen primært været tilgængelig for industri og erhverv, men Havnen har potentiale til meget mere.

Opgør med den maskuline by

Der er fortællinger om, at Esbjerg er en maskulin by – en fortælling, der skal gøres op med. Esbjerg skal dyrke det bløde, kulturelle og kreative, ved at skabe rum for nye oplevelser, mikro-destinationer, virksomheder og typer af erhverv på Havnen og i midtbyen, hvor det spiller sammen med det rå og industrielle. På den måde skal det maskuline gøres til en styrke.

Derfor er det en styrke

- Ved at dyrke det industrielle er Esbjerg tro mod byens historie og autenticitet
- Havne tiltrækker både borgere og turister, det handler bare om at åbne området op og gøre det tilgængeligt
- Der er oplagte muligheder i at bruge Havnen til koncerter, cafeer, restauranter, atelierer, pop-up langbordsmiddage og andre midlertidige projekter
- At sætte turbo på udviklingen og anvendelsen af Havneområdet, understøtter esbjergensernes opfattelse af deres egen klondykementalitet, hvor de får tingene til at ske
- Ungdommen efterspørger, at Havnen gøres tilgængelig, så de kan bade og have gode oplevelser ved vandet i byen

Styrke 2: Nærvær og nærhed

”Det er en fortælling, der ikke er nok fokus på, det er en super god familie by, som kan lidt mere end et lille samfund og en storby. Der er mange der flytter ud i de der mikro enklaver, der kan Esbjerg meget mere som by. I den fase hvor man har familie, er det nogle rigtig gode år. Man bruger ikke tid på transport”.

Erhvervsaktør og familiefar i Esbjerg

I Esbjerg leves det gode liv

Esbjerg er en god by for børnefamilier, fordi hverdagslivet er godt. Der er gode institutioner, skoler og fritidsaktiviteter og så er man tæt på alt, så tiden som man før brugte på at sidde i kø på motorvejen eller med S-tog, denne kan man bruge på familien.

Flere af de interviewede familier fortæller, hvordan Esbjerg har overrasket dem positivt, det er fortællinger om drømmen om at give sine børn en tryk barndom fyldt med nærvær og nærhed.

Nærvær og nærhed

Børnefamilierne og de unge informanter taler meget om nærvær og nærhed. Ved at flytte til Esbjerg får de en oplevelse af nærvær i deres familieliv, som de har savnet. Det er nærheden til arbejde, skoler og institutioner, som gør det muligt at bruge tid på det væsentlige. Samtidig er Esbjerg en stor by med mange muligheder.

Nærhed og nærvær er ikke kun forbeholdt børnefamilierne. Nærhed og nærvær går på tværs, i det også virksomhederne peger på at nærheden mellem erhverv og uddannelse er en stor styrke i Esbjerg. Nærheden mellem byen og havet og den øvrige natur er også en stor styrke.

Hvordan brander man nærvær og nærhed?

Det er svært at brande nærvær og nærhed, og der vil være mange byer, der tilbyder det samme. Esbjergs styrke ligger netop i at byen er en mellemting mellem en storby og et lille samfund – ”den mindre storby”. I Esbjerg får børnefamilierne det bedste af de to verdener.

Derfor er det en styrke

- Korte fysiske afstande, fx hjem, arbejde, by, natur og hav er tæt på hinanden
- Tryghed og gode vilkår for børnefamilier
- Skoler, institutioner og foreninger er nære
- Nemt at skabe relationer mellem studerende og virksomheder/karriere
- Overskueligt samfund med mange sociale mikro-miljøer at deltage i

Styrke 3: Uddannelse

"Vi er mere interdisciplinære, og arbejder mere på tværs af funktioner. Det gælder på studiet og i praktik, det gør vi mere end andre steder. Sociologistuderende sidder fx i praktik i Polytech og laver opgaver for dem, de har bedre muligheder her, end de har i de store byer – der er lettere adgang til virksomheder her." **Aktør på uddannelse**

"Vi skal godtgøre relevans, at der ikke findes lignende uddannelse osv. Senest lykkes det med Bio Engineering. Vi har spurgt 10-15 virksomheder lokalt om de ville aftage vores studerende. Vi har set den uddannelse som strategisk for os og for Esbjerg."

Aktør på uddannelse

Potentiale, ambitioner og behov

Esbjerg har gode potentialer for at udvikle sig som en markant studieby. Men hvor der tidligere blot er sat nogle tal for antal studerende man kunne drømme om, er der nu potentiale til at udvikle en begrundet, fokuseret strategi og plan, som involverer alle de parter der er nødvendige. Behovet hos virksomhederne og muligheden for at udvikle nye relevante uddannelser er tilstede.

I samspil med et betydeligt skifte i udviklingen af bylivet, herunder boliger, tilbud til unge, udvikling af turisme- og kulturliv mv., kunne Esbjerg skabe et studiemiljø, som også ville gøre byen mere attraktiv for alle andre.

Fælles satsning nødvendig

Udviklingen af en større uddannelsesby er udfordret på flere punkter. Det er nødvendigt at formulere en strategi og plan for, hvordan området skal udvikles, herunder fokus, behov og aftagere, hvordan et forsknings- og studiemiljø skal skabes mv. Dernæst vil det være nødvendigt, at satsningen formes i et fællesskab, hvor flere parter støtter udvikling og gennemførelse.

Derfor er det en styrke

- Behov i erhvervsliv, både bredt og især cluster omkring bæredygtig energi-teknologi
- Eksisterende studiemiljø, som med fordel kan øges og udvikles for at give mening
- Relevant forskningsmiljø har været under opbygning i 10-15 år, særligt omkring uddannelser på AAU
- Vilje og fokus på tværs af erhvervsliv og politikere

ESBJERGS STYRKER

Styrke 4: Grøn energi

"Purpose i jobbet er der, hvis du kan bidrage til en stor dagsorden: her kan du få en fortælling, hvor du kan drive en bæredygtig omstilling world wide. Du bor i en grøn by med mange lækre fritidsmuligheder."

Aktør i erhvervslivet

Førerposition i den grønne omstilling

Transformationen af fossil energi til vindenergi og videre til nye energiformer får stor opmærksomhed og giver Esbjerg en unik mulighed. Såvel Esbjerg Havn som flere af de store virksomheder og kommende satsninger tegner et billede af en position som by der har bæredygtige virksomheder og løsninger. Et cluster fokuseret på bæredygtig udvikling og produktion af energi er en meningsfuld fortælling.

Alle vil det – og udsigterne er lange

Udfordringen er, at Esbjerg ikke er den eneste by der taler om bæredygtighed. Samtidig er der lang vej til Power to X og energiøen er en realitet – og indtil videre er det ganske uklart, hvad byens politikere og andre aktører egentlig mener, når samtalen falder på "en grøn by". Skiftet fra olie og kulkraftværk er stort og Power to X og energiø har lange udsigter.

Vil Esbjerg også være grøn, hvis de store satsninger ikke bliver en realitet – eller hvis de blev forankret i en anden by end Esbjerg?

Derfor er det en styrke

- Forlængelse af Energimetropol Esbjerg
- Off-shore eventyr transformeres videre
- Havnen får fornyet positiv betydning
- Meningsfulde jobs og attraktiv profil
- Power to X på vej
- Cluster af store relevante virksomheder
- Erhvervs- og kandidatuddannelser matcher
- Energiø i Nordsøen har stort potentiale

Styrke 5: Naturen tæt på byen

”Vi har lige som sådan en sammensmeltning af natur og by, du kan sidde på cafeen og få cafe latte og så kan du stå i skoven eller på stranden fem minutter senere, det har vi ikke været tydelige nok omkring. Heller ikke alle de grønne områder i byen. Det er en smuk by.”
Kommunal aktør i Esbjerg

Den rå natur er helt tæt på

Mange af interviewpersonerne, der bor i Esbjerg, nævner naturen som en af Esbjergs største styrker. Det er hverdagsnaturen, som er tilgængelig i deres dagligdag, og som skaber en god kontrast til det at bo i en større by. Det er rå natur i form af Vesterhav, klitlandskab, diger og marhalm.

Naturen skal tales op

Ifølge esbjergenserne har man ikke været god nok til at tale naturen i og omkring Esbjerg op. Derfor handler det om, at fortælle både esbjergensere og turister, hvad det er, man kan opleve. Fx er det muligt at sanke sine østers på stranden på vej mod Hjerting. Eller man kan samle sine hyben og tage dem med i sommerhuset og lave marmelade. Og så kan man tage ud til Marbæk Plantage og opleve agerskel fra jernalderen. Altsammen er oplevelser, der ikke er beskrevet i en guidebog, men derimod esbjergensernes egne oplevelser.

Derfor er det en styrke

- Naturen er tæt på og nemt tilgængelig
- Naturen er anvendelig, man kan vandre, bade, gå på jagt, cykle, surfe og sejle
- Kombinationen af den mindre storby og natur og hav er attraktiv for mange
- Der er potentiale i at skabe ruter, faciliteter, caféer, restauranter og andre tilbud i naturen

Østerssankning i Esbjerg

ESBJERGS STYRKER

Styrke 6: Turisme i byen

“Vi har allerede det grønne, turisterne kommer hertil på grund af naturen. Vi skal have nogle signaturoplevelser. Vi må få museet bygget op til noget stort og fantastisk. Hvorfor laver man ikke noget omkring indsejling sammen med at vi skaber grøn energi? Der skal være en *reason to go*, som kan blive en del af den her fortælling. Vi skal bruge fyrtårnene lidt mere – hvorfor er de ikke røde/hvide lige nu, hvor vi er med i en EM slutrunde?”

Erhvervsaktør i Esbjerg

Esbjerg er Vestkystens hovedstad

Esbjerg har en stor styrke i sin beliggenhed nær en række meget velbesøgte feriedestinationer som Henne, Blåvand, Rømø, Fanø, Tirpitz og Ribe for blot at nævne nogle få. Esbjerg skal være den by, som turisterne valfarter til for at få opfyldt deres behov for kulturoplevelser, shopping og gastronomi. Her er både *high street* butikker og loppemarked på Torvet.

Esbjerg skal være en destination for både turister og borgere

Esbjerg har et stort potentiale i at se sig selv som en destination og attraktion. Ikke bare for turisterne på Vestkysten, men også for esbjergenserne. Esbjergenserne skal ud at være turister i egen by og være med til at drive en udvikling og efterspørgsel på et byliv, som unge tilflyttere, familier og turister forventer hvis de skal bruge tid og penge på Esbjerg.

Hvis ikke esbjergenserne er stolte af deres by og føler en trang til at bruge den, så vil det være svært at tiltrække andre.

Derfor er det en styrke

- Esbjerg er hovedstad i et stort turistområde med tusindvis af gæster
- Byen har potentiale til langt bedre kulturelle og gastronomiske oplevelser
- De eksisterende museer og oplevelser kan udvikles til at være attraktive destinationer
- Bedre udbud af cafeer, restauranter, legepladser, events, udstillinger mv på pladser, parker og havnen vil øge attraktiviteten for alle de parter, som Esbjerg ønsker at tiltrække

Lampefodsentusiast og fritidsmarskandiser på Esbjerg Loppemarked

ESBJERGS STYRKER

Esbjergs 6 styrker og potentialer

STYRKE 1: DEN RÅ OG LEVENDE BY

Esbjerg er en ny by med et rå og upoleret udtryk. Havnens industri og byen skal forbindes og udnyttes til nye byrum, hvor kultur, kreativitet, oplevelser og nye typer erhverv kan få plads. Med fokus på oplevelser, hverdagsliv og kreativitet, skal der gøres op med Esbjerg som "maskulin".

STYRKE 2: NÆRVÆR OG NÆRHED

Der er kort afstand mellem tingene i Esbjerg, hvilket er en fordel for familier og studerende. Hjem, arbejde, natur og byliv ligger tæt. Der er også muligheder for nærvær mellem mennesker fordi den mindre storby har kort vej mellem uddannelser og erhverv, mellem foreninger og mellem mennesker.

STYRKE 3: UDDANNELSE

Esbjerg har ambitioner om at udvikle sig som uddannelsesby og en erhvervsmæssig udvikling, hvor en fokuseret indsats på uddannelsesområdet giver mening. Ved at samarbejde om en fokuseret indsats på studier, studiemiljø, bymiljø og samspil med relevante industrier løses flere udfordringer.

STYRKE 4: GRØN ENERGI

Transformationen fra kul og olie til vindenergi og videre til fremtidens energiformer rummer store muligheder. Hvis Esbjerg definerer, hvad man mener med en grøn by er der både meningsfulde arbejdspladser, et relevant purpose for omverdenen og vækst at hente.

STYRKE 5: NATUREN TÆT PÅ BYEN

Esbjerg by er placeret midt i et naturskønt område med Vesterhav, Vadehav, Fanø og muligheder for sport og fritidsaktiviteter i skov og på vandet. Nærheden og den nemme adgang til naturen er en værdi for alle – måske især familier.

STYRKE 6: TURISME I BYEN

Esbjerg har potentialer til at blive en hovedstad for turister i regionen med tilbud om by-oplevelser. En strategisk satsning på både erhvervs- og ferieturister vil gavne bylivet, gøre byen mere attraktiv for tilflyttere og øge kendskabet til byen.

Dilemmaer og udfordringer

Udvalgte dilemmaer og udfordringer i Esbjerg

DRØMMEN OM FLERE UNGE

Esbjerg drømmer om flere unge, og de unge drømmer om at rejse væk. De unge savner aktiviteter og steder i øjenhøjde. Man vil de unge, men man vil ikke gøre noget for dem. Det kræver udvikling af byrum, udnyttelse af havnen, kreative og kulturelle events – i det hele taget liv, hvis byen skal være for de unge.

EN BY VED HAVET UDEN VAND

Esbjerg ligger spektakulært ud til havet, men det er svært at komme til vandet eller bruge vandet aktivt. Der mangler opholds- muligheder og aktiviteter, som tydeliggør, at Esbjerg er en by ved havet. Særligt bymidten er ikke forbundet og de tilgængelige områder på havnen bliver ikke udnyttet.

BOSÆTNING UDEN BOLIGFORMER

Esbjerg ønsker at lykkes med bosætningen, men har meget få muligheder, hvis man som tilflytter ønsker at bosætte sig. Der mangler boliger i højere kvalitet, byggegrunde, attraktive rækkehuse, ungdomsboliger og alternative bofællesskaber.

FORTÆTNING ELLER FORHØJNING

Der er forskellige ønsker til bymidten og dialogen er kendetegnet af modsatrettede dagsordener. Men bymidten i Esbjerg er ikke så befolket som andre sammenlignelige byer. Det er paradoksalt at man ønsker studerende og familier skal flytte til, men mangler aktivitet og liv i bymidten.

MAN VIL DET BLØDE UDEN INVESTERING

Esbjerg vil de bløde værdier og har brug for dem for at vende udviklingen, men kvier sig ved at sætte handling bag og lave langsigtede investeringer. Der forhindrer byturisme, fastholdelse og tiltrækning af unge og familier.

RASK MÅ DET GÅ I STILSTAND

Der bliver trukket i for mange forskellige retninger. Til trods for enighed om esbjergensiske dyder som *rask må det gå* og en særlig *klondyke mentalitet*, er man ikke særlig god til at gøre det sammen i Esbjerg. Måske fortaber man sig i små enkeltsager.

AUTHENTIC CORPORATE IDENTITY

Tak for i dag!

Stagis A/S
Islandsbrygge 11
2300 København S
+45 33 23 13 00
www.stagis.com

Nikolaj Stagis
nikolaj@stagis.dk

Maja Kirk
maja@stagis.dk

